

Tanúságtevők emlékezete

Hittel és kitartással legyőzhető a gonosz, vallja Frigyesy Ágnes, Szalézi-díjas újságíró-fotóriporter, aki a kommunista diktatúra gépezetét tanúságtevők életén keresztül mutatja be.

6. oldal

Együtt haladunk az úton

A nagykárolyi egyházmegye presbiterei egy képzéssorozat részeként öt alkalommal hallgathatták meg a Sárospataki Református Teológia oktatóinak előadásait.

10. oldal

Válts irányt!

Egyházkerületünk felkérést kapott az IKE részéről, hogy társszervezőként támogassa a Válts Irányt! IKE-Fesztivált, ezen felkérésnek pedig szívesen teszünk eleget.

16. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2018. JÚNIUS • 29. évfolyam 11-12. szám • Ára 3 lej

Szórakoztató kínhalál, véres játszóterek: keresztyének a római arénákban

A keresztyénség kezdetben nem számított a római állam ellenségének. Zsidó szektaként tekintettek rájuk és vallási kérdéseik megoldásába sem nem tudtak, sem nem akartak beleszólni. Belső ügyként igyekeztek tekinteni a zsidók keresztyén ellenességére is. Később azonban, amikor a bálványozás szilárd és következetes elutasítása már a Római Birodalom érdekeit sértette, Krisztus követői azonnal az állam ellenségeivé váltak.

4. oldal

Játékfüggőség

A szerencsejáték olyan játékforma, amelynek során pénzben, vagy más értéktárgyban kifejezett tétet tesznek egy bizonytalan kimenetelű esemény végeredményére. A játék célja az esemény kimenetelének eltalálása és további pénz nyérése. Igaz, hogy napjainkban a szerencsejátékok megszervezése általában állami monopólium és a pénzügyminisztérium illetve az adóhatóság felügyelete alatt működhetnek. Külön adót vetnek ki a szerencsejátékokra. Ez a pénzszerzési forma mégis hatalmas gazdasági tevékenységgé nőtte ki magát. Különösen az online szerencsejáték megjelenését követően nőtt óriásit mint nemzetközi gazdasági tevékenység.

8. oldal

Kegyetlen játékok

Miért nevezték az ókorban játéknak szerencsétlen embereknek az arénákban való legyilkolását, vagy a középkorban uralkodók teljesen értelmetlen, de sok ezer áldozatot követelő hadakozásait, vagy manapság az egész családot lelkileg és anyagilag romba döntő szerencsejátékokat? Még az ártatlannak tűnő, de gyermekeink életéből naponta több órát elpusztító számítógépes programot is játéknak nevezzük. Talán azért, mert szórakoztat? Amikor a másik bőrre megy a játék, és én csak nézem, az szórakoztató? De amikor már az én bőrömrre, pénzemre, családomra megy a játék, abban mi a szórakoztató? Az a pár perc, amíg öntudatlanul el-

játszom a havi keresetemet? Jézus Krisztussal is játszom a katonák, mielőtt keresztre feszítik: szeméit bekötik, kegyetlenül megütik, aztán felszólítják, hogy prófétálja meg, ki volt? Véres, irtóztató játék ez az élettel, a tisztasággal, a szentséggel. Milyen könnyen játszunk a hitünkkel, a boldogságunkkal! Kockára tesszük családuknak békességét, anyagi jólétét. A halálba, öngyilkosságba üzzük a másik embert kegyetlen játszadozásainkkal. Fiataljaink összetörve sírnak, amikor rájönnek, hogy a másik csak játszott a szívükkel. Játsszunk az alkohollal, játszunk a géppel, játszunk az élettel. Játsszunk az üdvösségünkkel.

www.facebook.com/harangszo

Tanulj a hangyáktól, a mormotáktól,

„Agur mondásai: van négy kicsiny állat a földön, amelyek mégis nagyon okosak: nem erős a hangyák népe, mégis beszerzik nyáron az eledelüket. Nem hatalmas a mormoták népe, mégis sziklák közt építenek házat. Nincs királyuk a sáskáknak, mégis rendezetten vonulnak mindnyájan. Kézze is megfogható a pók, mégis ott van a királyi palotákban.” (Péld 30,24-28).

AGUR HANGYÁI

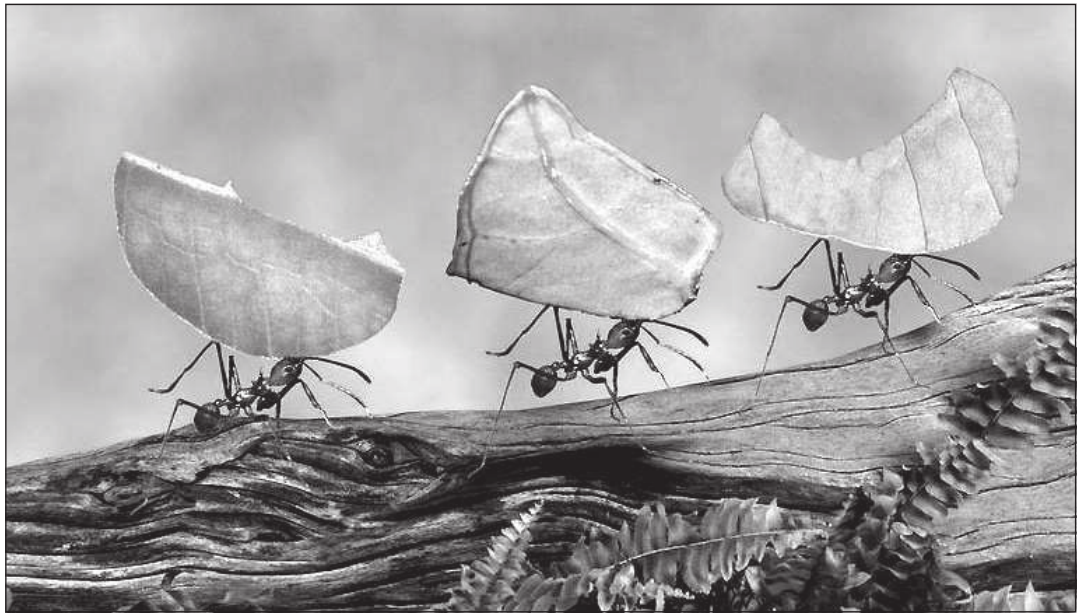
Aki nem erős, annak agyafúrtnak kell lennie. A hangya nem erős. Mégis sok mindent el tud vontatni. Pedig kicsi állat. Néhányan még kártékony állatnak is nevezik. S ha most ezek kapcsán magunkra gondolunk, megállapíthatjuk: lehetünk mi akármilyen gazdagok, mégis elveszettek vagyunk.

Mindazonáltal Isten ezeket a hangyákat példaképpen teremtette a számunkra. Még egyszer mondom: a hangyák nem erősek. A hangyának „nincs vezére, igazgatója, vagy ura.” (Péld 6,7). De úgy van teremtve, hogy ösztönösen munkálkodik. Nos, igen, csak amikor táplálkodik, akkor tétlen, különben mindig munkálkodik. Nem erős, de annál inkább bölcs állat. Mivel tudják, hogy gondoskodniuk kell az élelemről, ezért egyikük sem rest. Vagyis: nyáron keményen dolgoznak, hogy át tudjanak telelni.

Ebben a példában Agur egy bölcsességet helyezett, amely a lelki életünkre vonatkozik. A mi életünkben, a mi lelki életünkben sok jó és még jobb pillanatok vannak. Olykor talán olyan csúcsokra is jutunk, hogy megkísértetünk. Azt gondoljuk, hogy olyan ügyesek vagyunk, hogy nincs is szükség Istenre. Hogy is vagyunk ezzel? Készülünk-e a nehéz időkre a lelki életünkre nézve? Menj és tanulj a hangyától!

Aki nem erős... ó, mennyi mindent megteszünk, hogy ez rejtve maradjon. Mégis azt mondja Pál apostol, hogy mi, erőtlenek, gyengék vagyunk és szükségünk van a kegyelemre. Ezt Jézus Krisztus nekünk akarja ajándékozni. Ez azonban nem olyan egyszerű. Ugyanis leginkább kellemesen érezzük magunkat és azt mondjuk, csak rosszabb ne legyen. Micsoda tévedés! „Eredj a hangyához, te rest, nézd meg az ő útjait, és légy bölcs!” (Péld 6,6). Amíg nyár van a hitéletünkben, addig kell keményen dolgoznunk. Lelki tartalékra kell szert tegyünk, hogy a fagyos időkben ne legyenek problémáink. Egy példabeszéd azt tartja, hogy a szükség megtanít imádkozni. Ám van egy másik példabeszéd is: a szükség megtanít kikönyörögni, kisírni a segítséget!

Ebben az ígében arra tanít minket Isten, hogy a jó időkben tanuljunk meg imádkoz-

ni. Legyen bizodalomunk Istenhez ezt megtanulni. Krisztus által békülünk meg Istennel. Naponta figyeljük Szentlélek Istenünk tanítására. Röviden: ne csak olvassuk az Írásokat, hanem emésszük is meg. Életünk nyarán erre van szükségünk. Mert eljön majd a tél és...

Amíg jól megy sora az embernek, hajlamos Krisztus nélkül élni. Hajlamos az ember Isten gondoskodásával nem törődni. Nem tartja meg Isten Igéjét. De jöhetnek majd bajok is a családban, vagy a rokoni környezetben: testi, lelki problémák, és akkor mit teszel? Ilyenkor általában eltölti az embert a félelem és belül lelki ürességet érez. Búskomorra válik.

Ezért olyan fontos, hogy készleteinket szinten tartsuk. Mert ha egy férfi vagy nő életében beáll a szükség, akkor ebből a készletből lehet meríteni. Lélekben a hangyától kell tanulnunk.

Az Úr minden nap táplálni akar bennünket, hogy amikor eljön a hideg, téli idő, akkor is legyen tartalék. Ő azért jött, hogy saját Magát adja. Szétszítja Magát, mint az Életnek Kenyerét. Ő azokat az embereket, azokat a bűnösöket keresi, akik ezt a Kenyeret akarják enni.

AGUR MORMOTÁI

A mormoták házinyúl nagyságú állatok, akik nagyon ügyesen készítik a vackukat. Kotorékokat ásnak a magas sziklák között. Telepekben élnek. Füttyjellel figyelmeztetik a társaikat a veszélyre. A veszély nagyságát és fajtáját is jelzi a füttyjel. A mormota család több tagja állandóan szolgálatban van, evés és pihenés közben is. A legelésző mormota 5-10 másodpercenként kiegyenesedik, hogy körbepillantson.

Éppen úgy, mint a hangyák esetében (Péld 30,25), a mormotákról is meg lehet ál-

lapítani, hogy nem erősek. Ez az állat tehetetlen, de mégis védelmet élvez. A Holt tenger környékén és a Hermon hegyén élnek. A kopár sziklák között homokhalmok látszanak. Itt van a fészük bejárata. Agur róluk is említést tesz. Kicsi állatok, de Isten alkotásai és sok bölcsesség tanítanak.

A mormota egy olyan állat, amely semmi védelmet nem élvez. Nem erős, tehetetlen. Azt is mondhatnánk, hogy erőtlenség, gyenge állat. Agur a bölcs állatok közé sorolja őket. Amikor az ember vagy nagyobb állatok zajjal, lármával közelednek, éles füttyjeleikkel figyelmeztetik egymást és egy pillanat alatt eltűnnek a sziklák között a fészükben. Szinte lehetetlen megfogni őket, mert folyamatosan „beszélgetnek” egymással és füttyjeleikkel figyelmeztetik egymást, ha veszély adódik elő. Ha egyszer beszalad a „házába”, soha többé meg nem fogható. Mert van-e erősebb „ház”, mint a szikla?

Agurnak a mormotáról szóló tanítását lelki értelemben kell vennünk. Ugyanis keresztyénnek lenni, azt jelenti, hogy egy „védtelen néphez tartozunk”. Erről beszél Pál apostol 2Kor 12-ben. Gyenge állapotában tesz bizonyosságot: „...amikor erőtlenség vagyok, akkor vagyok erős.” (2Kor 12,10b). Az apostol dicsekedett is a maga gyengeségeivel. Miért? Hogyan lehetséges ez? Azért tudott dicsekedni, mert az Úrtól ígéretet nyert: „Elég néked az én kegyelemem, mert az én erőm erőtlenség által végeztetik el.” (2Kor 12,9a). Ezért dicsekedett Pál a maga erőtlenségével, mert Krisztus ereje lakozott benne.

Védtelen és erőtlenség keresztyének vagyunk és mégis erősek. Ez azért van, mert nekünk egy biztos házunk van. Egy Kőszikla mint hajlék. Jézus egy ilyen hajlékot ígér. Egy békecséggel teli és szent hajlékot. Ebben a hajlékban oltalom van a sötét és gonosz hatalmak ellen. Ugyanis Isten hajléka oltalom.

a sáskáktól és a pókoktól!

Jézus Krisztus az én Kősziklám és erős váram, az én segítőm és Istenem, az én Kőszálam, Akiben én bízom. A zsoltáros erről így ír: „Az Úr az én kősziklám, váram és szabadító, az én Istenem, az én kősziklám, ő benne bízom, idvességem szarva, menedékem.” (Zsolt 18,3)

AGUR SÁSKÁI

A sáskák ismeretesek a Bibliában. Nevük öszszeforrt egy-egy csapással. Mint Egyiptomban például. Hatalmas pusztítást tudnak véghezvinni az országban, ugyanis mindent felfalnak, és kopárrá válik körülöttük a természet. Humanitárius katasztrófát tudnak okozni.

A sáskák nagy csoportokban élnek, akár milliónyit is kitesz egy-egy csoport létszáma. Már lárva állapotukban nagyon sokat esznek, míg aztán kifejlett egyedek lesznek. Ám a felnőtt sáska is jól tud enni. Nagyon gyorsan nőnek és a termést veszélyeztetik. Izráelben is rendszeresen találkozunk velük. Néha Isten rendelkezése szerint az ítéletet hordozzák. Nem csak Egyiptomban, de a saját választott népe körében is az Isten ítéletét jelentik (Joél 1,4; Zsolt 105,34).

Amikor teljesen elpusztítják az országot, visszavonulnak és más területeket keresnek, amelyeket aztán szintén elpusztítanak. Egy-egy sáskaraj olyan, mint egy sötét felhő, hiszen milliónyi egyed alkotja. „Sötétségnek és homálynak napja, felhőnek és borulatnak napja, mint a hegyekre ráterülő alkonyat!” (Joél 2,2)

Egyetlen pozitívuma van ennek az állatnak. Izráelben élelemként is szolgált. Gondoljunk csak Keresztelő János életére. Ő is táplálkozott velük. Megszárították őket, megdarálták. Finom lisztet őröltek belőle. Aztán megsütötték, mint a süteményt. Keresztelő János is így fogyasztotta. Ő még mézet is evett vele.

Milyen bölcsességet helyez Agur ebben az Igében előtérbe? Nos, ezek a vándorsáskák hatalmas rajokban, csoportosulásokban éltek, de nem volt királyuk, nem volt vezérük. Náluk nem úgy történt, mint ahogy mi tesszük: egy király vagy államelnök köré csoportosulunk. A sáska vezető nélkül élt. És mégis együtt maradtak. És ebben látható a csoda. Az ösztönük azt súgta: együtt erősek vagyunk, külön-külön semmik.

S ha most ennek a lelki jelentését keressük, akkor bizony van mit tanulnunk ezektől az állatoktól. Mármost a keresztyén gyülekezetnek van mit tanulnia. Bizony, azt tapasztaljuk, hogy egyenként gyengék vagyunk. Ezt láttuk a mormoták esetében is. Az Úr ezeket a kicsi állatokat példaként állítja eléink. Tanítani akar bennünket, hogy a gyülekezetben megmaradhassunk. Vagyis: szükségünk van egymásra. Kell az egység, az összetartás, hogy a krisztusi hit tüze ne aludjon ki a szíveinkben.

A vándorsáskák életmódja megerősít bennünket abban, hogy egymást támogatunk kell. Ugyanis a mai világban a gondok, problémák és a bűnök mindent felemésztenek körülöttünk és bennünk, éppen úgy, mint a sáskák. A világ ezt élvezettel teszi. Akkor örül, ha a keresztyéneket tévútra téríti és megemészti, felemészti őket. És a másik vadállat még inkább. Ez nem a levegőből jön, hanem a mélységekből. Ezért kell nekünk valóban megélni a gyülekezeti életet, a szentek közösségét. Ha az Úr Istenre hallgatunk és oly módon élünk, ahogy Ő tanít, akkor megtartatunk. (2Pt 3)

AGUR PÓKJA

Milyen állatról is van szó? Nem könnyű felelni. Talán gyík, vagy gekkó? (A gekkó egy hüllő). Ez az állat csak itt, a Példabeszédek könyvében fordul elő. Sehol máshol a Bibliában. Ezért nehéz lefordítani, meghatározni. Úgy gondoljuk, hogy a pókról van szó. A zsidó rabbinikus irodalom is póknak nevezi. Ezért mi is így fordítjuk.

Mint az előző versben, itt is ellentétbe állítja Agur ennek az állatnak a kicsiségét, erőtlenségét és védtelenségét a maga bölcsességével. Erre hívja fel a figyelmünket.

A pókot kezünkkel megfoghatjuk, mégis ott található a királyok palotájában is. Egy pók valójában elég kicsi. Természetesen több fajtája is van, de nem ez a lényeg. Itt arról van szó, hogy ezt a kicsi pókot kézzel meg lehet fogni és meg lehet ölni. Akármilyen gyenge és kicsi, arra mégis van ereje, hogy felmásszon a falon egész a plafonig. Elég neki egy kicsi nyílás, belebújik, elrejtőzik benne és már nem lehet megfogni. Néhányan irtóznak pusztá-

kézzel megfogni a pókot, de ez természetes volt az ősi Izráelben.

Bár kézzel meg lehet fogni és meg lehet ölni, mégis ez a kis állat ott van a királyok palotáiban is. Ez azt jelenti, hogy minden kicsisége, erőtlensége és védtelensége ellenére a királyi palota falai sem tudnak neki ellenállni. A palota nagysága és erőssége sem lehet gát a számára. Be tud hatolni és lakozást vesz benne. A régi Istenházában is ott vannak...

Milyen bölcsesség van ebben? A pókoknak nem kellene a palotákban lenniük. Ott mindennek tisztának kell lennie. Ott mindennek ragyognia kell. Semmi helyük nincs a pókoknak a palotában. És mégis mindenütt megtalálhatóak.

Mit jelent ez? Ez Isten előrelátását mutatja. Az emberi kéz el akarja őket távolítani, el akarja pusztítani, de Isten keze megtartja őket. Még a királyok palotáiban is. Ebben Isten bölcsességét fedezhetjük fel.

Mint hívők, mint keresztyének gyakran úgy érezhetjük magunkat, mint a pókok. Vadásznak ránk, üldöznek bennünket a legkülönbözőbb módon. Egy igazi keresztyénnek nincs maradása ezen a földön. A sátán minden lehetséges módon igyekszik megragadni bennünket. Meg akarja gátolni, hogy bizonyosságot tegyünk arról a reménységről, ami szívünkben van. És mégis. Reménykednünk kell: Immánuel, velünk van Isten. Jézus Krisztus által. Ő a mi mentsvárunk, Ő a mi menedékünk, ahol biztonságban lakhatunk. A Király palotájában van a helyünk. A sátán igyekszik megragadni bennünket, hogy ne ott lakhassunk. Kezével megragad és meg akar ölni bennünket, mint ahogy az ember igyekszik megölni a pókot. És mégis... nem mi halunk meg. A Király palotájában a legbiztosabb helyen vagyunk. És ez azért lehetséges, mert helyettünk Ő halt meg, hogy mi élhessünk Nála, Vele. Ezért nem ragadhat meg, ragadhat ki halott kezeivel bennünket a sátán az Ő oltalmából.

Agur pókja arra tanít bennünket, hogy keressük a palotát. A Felséges megengedi ezt nekünk. Megbékélhetünk vele Jézus Krisztus által és kereshetjük a palotát, vágyakozhatunk a palotájába. Bűnös szívek reméljete! Kitarja felétek kegyelmes kezét. Fehér ruhát ad a „fekete pókoknak”. Fehérre mosta az Ő drága vére által.

A lehetetlent tette lehetségessé Krisztus. Ezért mehet a hívő az örök Hajlékba, az Atyai Házba. Sok embernek nem kell ez, de felém az Úr kinyújtotta a karját és én elfogodom. Örök öröm van a palota falain belül, az Isten városában, ahol Jézus jelen van, hiszen Ő minden mindenkben.

Szórakoztató kínhalál, véres játszóterek:

A keresztyénség kezdetben nem számított a római állam ellenségének. Zsidó szektaként tekintettek rájuk és vallási kérdéseik megoldásába sem nem tudtak, sem nem akartak beleszólni. Belső ügyként igyekeztek tekinteni a zsidók keresztyén ellenességére is. Később azonban, amikor a bálványozás szilárd és következetes elutasítása már a Római Birodalom érdekeit sértette, Krisztus követői azonnal az állam ellenségeivé váltak.

A bálványozás elutasítását rendszerint keresztyén vallási-szellemi szempontok alapján szoktuk vizsgálni és magyarázni: az egy, igaz Isten tisztelete kizárólagos jellegű és nem tűri meg semmiféle pogány bálvány istenség tiszteletét a maga közelében. Aki az Urat követi, nem sántikálhat kétfelé! Ez a mi szemszögünk.

Csak hogy Róma szemszöge ennél jóval gyakorlatiasabb volt! Az ókorban a templom és a piactér (legyen az akár a görög agora vagy a római fórum) nem véletlenül volt egymás mellett. A vallási élet és a politikai élet szerves kapcsolatban álltak egymással. Állami támogatásból építették a templomokat, állították az istenszobrokat és az oltárokat, és szintén államilag támogatták ezek karbantartását is. Ráadásul az ünnepi áldozatokból, a kegytárgyak értékesítéséből busás és nem mellékesen adómentes jövedelemre tettek szert a kultusz vezetői.

Nem véletlen, hogy a pontifex maximus (legfelsőbb pap) Augusztusz császár idejétől kezdve a császári hivatal alárendeltje, és még a keresztyén császárok is előszeretettel felvették ezt a címet. A templomok tulajdonképpen bankként is működtek. A római államkincstár például Szaturnusz, a római főisten (Kronosz megfelelője a görög Pantheonban) templomában volt elhelyezve. A templomok akkora vagyonnal rendelkeztek, hogy kamat-

ra kölcsönt tudtak adni nemcsak magánszemélyeknek, de akár városoknak vagy egyenesen a római államnak is.

Jézus maga is fellép a római mintára átvett „kultuszi üzlet” ellen, amikor megtisztítja a jeruzsálemi templomot: a pénzváltók asztalait felborogatja és az áldozati állatok kereskedőit elűzi a szent helyről. Valóságos ipar alakult ki a kultusz helyek környékén: kiskereskedők bódékból árulták az áldozati állatokat és a kegytárgyakat, az áldozati állatok fel nem használt húsát mézszárszéken értékesítették (Pál apostol több ízben is tárgyalja az onnan vásárolt húsárúval kapcsolatos lelkiismereti kérdéseket), de még a lenyúzott állatok bőrét is átvették a bőrcserző műhelyek. Semmi sem veszett kárba – mindenből pénzt csináltak!

Érthető tehát, hogy nemcsak vallási-szellemi szempontok játszottak közre abban, hogy a keresztyének nemkívánatosakká lettek Róma számára. Egyfelől valóban az állam egységét bontották meg azzal, hogy nem tagolódtak be az államvallásba, de másfelől a birodalom jólétét is fenyegették azzal, hogy az istenek tiszteletét megtagadták. A rohamosan terjedő keresztyénség pedig egyre komolyabban fenyegette a pogány államvallásra épülő államhatalmat.

Az első összeütközésre nem is kellett sokat várni. Pál apostol harmadik térítői útján (Kr. u. 52-56) érkezett meg Efézusba, Iónia tartomány legfontosabb metropoliszába, mely a Nyugatot a Kelettel összekötő, egyik fontos kereskedelmi útvonal mentén feküdt. Fénykorában (éppen Pál idején) lakóinak száma elérte a félmilliót, Róma után a birodalom második legfontosabb városa volt.

Efézus „legnagyobb kincse” Artemisz istennő volt (a rómaiak Dianával azonosították), akinek virágzó kultusza hozzá tartozott a város identitásához. Artemisz temploma az

ókori világ hét csodájának egyike volt. Az 51 méter széles és 105 méter hosszúságú templomot 120 évig építették, 127 egyenként 18 méter magas márványoszlop tartotta a tetőszerkezetet, amit értékes cédrusfából készítettek. A templomban 31, Artemiszt ábrázoló szobor kapott helyet, arannyal és ezüsttel borítva.

A város gazdaságának motorja is maga az Artemisz-templom volt, illetve a köré szerveződő sokféle tevékenység. Nem sokkal később, hogy Pál apostol a városba érkezett, „zavargás támadt az Úr útja miatt” (ApCsel 19,23-27), amit egy Demetriosz nevű ezüstműves keltett a keresztyének körül. Azzal a váddal illette Pált, hogy félrevezette az embereket, amikor azt tanította, hogy „amiket emberkéz alkot, azok nem istenek”. Vádjában leplezetlenül kimondja, hogy az Artemisz-kultusz mellett saját mesterségük is csődveszélybe került.

A zavargást végül a város jegyzője osztotta fel azzal, hogy a Pál (aki melleleg római polgárjoggal rendelkezett) elleni vádat hivatalos jogi útra terelteti: felszólítja Demetrioszt és a többi mestert, hogy panaszkodjanak a „törvénykezési napon” vigyék a helytartó elé; a kultusz védelmét pedig a „törvényes népgyűlés” elé viteli.

Jól ragadja meg és tárja elénk a keresztyén-kérdés pénzügyi vetületét ifjabb Pliniusz (Caius Plinius Caecilius Secundus) bithüni-ai (a Fekete-tenger déli partvidéke) helytartó Traianusz császárhoz intézett levele is, a Kr. u. 100-as évek elejéről. A levélváltás felfedi, hogy Pliniuszt zavarba ejti, hogy nem tud a keresztyénekről más vádat mondani, mint azt, hogy keresztyének (nem vesznek részt a császárkultuszban, de nem lopnak, nem rabolnak, nem követnek el házasságtörést, nem szegik meg esküjüket, stb.)

Traianusz császár válaszában a következőképpen utasítja Pliniuszt a követendő eljárásról: „Nem kell utánuk nyomozni; ha azonban följelentik és vádolják őket, büntetendők; de úgy, hogy az, aki nem vallja magát kereszténynek, és ezt kézzelfoghatóan bizonyítja, azaz áldozatot mutat be isteneinknek – bár gyanús a múltja –, megbánása alapján nyerjen bocsánatot. Névtelen följelentéseknek azonban egyetlen ügyben sem szabad helyt adni, mert ez a leggyalázatosabb módszer és semmiképpen sem méltó korunkhoz” – írja a császár.

Pliniusz későbbi beszámolójában arról ír, hogy az intézkedések hatására „az elnéptelenedő templomokat megint egyre többen látogatják, és a szent ünnepeket hosszú szünet után újból megülik, és mindenfelé megint kelendők az áldozati állatok, amelyekre eddig csak igen ritkán akadt vevő”. A keresztyénség terjedése tehát nemcsak a megszokott

keresztyének a római arénákban

rend megbontását, az engedelmség megtagadását és a tiltott valláshoz való tartozást jelentette a rómaiak számára, de érezhető „államháztartási hiányhoz” is vezetett, ami először bírósági eljárásokat, majd nyílt üldözést vont maga után.

A feszültség további mélyülését mutatja a II. században Tertullianusz (Kr. u. 160-225) egyházatya bálvány-értelmezése. Míg Pál apostol idején a belső lelkiismeret és a külső megbotránkozás szabta meg például azt, hogy keresztyénként ki hogyan érintkezhet bálványokkal, addig Karthágó püspöke egyértelműen kijelentette bálványimádásról szóló írásában, hogy keresztyén ember nem gyakorolhat olyan mesterséget, melynek köze van a pogányok kultuszához. A megtért ember, ha építész, akkor hagyjon fel pogány templomok és áldozati oltárok építésével; ha szobrász, akkor ne faragjon bálványszobrokat; ha aranyműves, akkor ne készítsen pogány jelképeket!

Sőt, egyes foglalkozások és szakmák egyenesen tiltottak voltak: költő értelemszerűen nem lehetett keresztyén ember, mert akkor a pogány isteneket kellett volna dicsőítenie; nem lehetett tömjénkereskedő, mert ezt az illatszert (akkor még csak a pogány oltárokon füstöltgették; de nem lehetett katona sem, mert akkor a császárra kellett volna fel esküdni és áldozatot kellett volna bemutatnia a földi istenségnek.

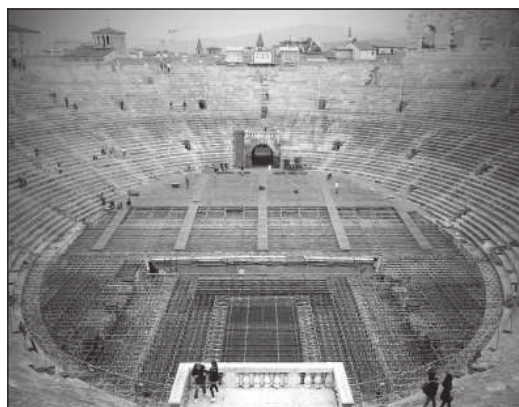
A merev, már-már szélsőségesnek is mondható értelmezés kétségkívül az újszövetségi, apostoli egyházban elfogadott mintákhoz ragaszkodott, amire egyre nagyobb szükség mutatkozott. Ahogy napról-napra nőtt az államhatalom nyomása a keresztyéneken, úgy kellett egyre jobban megerősödjenek a Krisztus-hitben, ami nem egyszer vértanúhalálalig elmenő volt.

Mai szemmel nézve is feltétlen és megkérdőjelezhetetlen tiszteletet érdemel azon keresztyének állhatatossága, akik a már-

tírhaláltól sem riadnak vissza Krisztusért. Kezdetben Jézus Krisztus életének (szem) tanúit, az apostolokat nevezték martyr-oknak, akik a leghitelesebben tudták elmesélni a Krisztus-eseményt. Később viszont azokat is mártíroknak kezdték nevezni, akik az üldözésben kitartottak Krisztus mellett, végül pedig már csak azokat a hitvallókat nevezték így, akik életük odaáldozásával tettek tanúi erővel bizonyosságot hitük mellett. Ők maguk nem voltak ugyan szemtanúi Krisztusnak, de akik rájuk tekintettek, azok be kellett lássák: embernél nagyobb dolgok munkálkodnak a hithősök lelkében.

A vértanúk tisztelete annak az emberfeletti hősiességnek a továbbéltetése tehát, ami erőt adott a börtön, a kínzások, a számkivétel, a vagyonek kobzás, a hatósági zaklatások elviselésére. (Egyiptomban 30, 60, nem ritkán 100 keresztyént végeztek ki naponta hitük vállalásáért.) A vértanúk önfeláldozó példája tehát kifelé hitvallás volt a római hatalom felé; befelé pedig megerősítés a többi keresztyén számára.

Egészen addig elment ez a hitbuzgóság, hogy egyesek mintha egyenesen keresték volna a vértanúhalált. Antiochiai Ignác (Kr. u. 35-117), a város püspöke ennek legjobb példája. A már említett traianuszi rendeletet (aki nem tagadja meg keresztény hitét, azt el kell ítélni) többek között rajta is végrehajtották.

Valamikor 110 és 115 között Ignácot is elítélték (hiába volt köztisztviselőnek örvendő személy, még a pogányok között is), láncra verték, és hajóra tették Róma felé, ahol vadállatok elé vetették. A hajó útközben több városban kikötött, ami a keresztyéneknek lehetőséget adott arra, hogy meglátogassák őt. Ignác azért, hogy minél több keresztyénhez eljusson üzenete hét levelet írt a hajóról a gyülekezeteknek, ami értékes leírásként maradt fenn az üldözések bánásmódjáról.

Antiochia püspökét végül az ítélet szerint a római amfiteátrumban vadállatok falták fel. Amikor Ignác az arénában meghallotta az éhes vadállatok ordítását, megismételte azokat a szavakat, melyeket korábban a római egyháznak írt: „Én Isten gabonája vagyok, és a vadállatok foga örül, hogy tiszta kenyér lehessen. Ösztökéljétek a vadállatokat, hogy azok legyenek a sírom, és semmit meg ne hagyjanak belőlem, nehogy bárkinek a terhére legyenek!” Amikor a vadállatok széttépték, Traianus elismeréssel így nyilatkozott: „Nagy a keresztyének bátorsága! Hol van egy görög, aki így tudna meghalni a maga isteneiért?”

Seneca az arénában történő kivégzéseket közönséges vérfürdőknek nevezte. Ő sem értette, hogy miért nyűgöz le ilyen sokakat ez a gladiátor harcok szünete alatti műsorszám, mely nem volt több pusztá öldöklésnél. Egy idő után maga a közönség is egyhangúnak találta a kivégzéseket, így a rendezők a kivégzések egy részét elkezdték valamilyen mitológiai kontextusba helyezni, hogy kíváncsivá tegyék a nézőket.

A kard általi halál számított a „legkegyesebbnek”, de ez csak a polgároknak járt ki. A rabszolgákat és a keresztyéneket keresztire feszítették, élő fáklaként az éjszakai viadalokon megégették, vagy a vadállatok elé vetették. A nyilvános kivégzések kegyetlenkedése azt a célt szolgálta, hogy még nyomatékosabbá tegyék a társadalomban uralkodó viszonyokat. Nyilvánvalóvá akarták tenni, hogy a bűnözők átléptek egy olyan határt, amely jóvátételt követelt és súlyos büntetést vont maga után. A legnagyobb büntetés az volt számukra, hogy a kivégzésük mellett a római nép előtt nyilvánosan megszegényítették őket.

A keresztyének között viszont éppen az ellenkező hatást érték el. A vértanúk tiszteletének része volt az a képzet, miszerint az ő könyörgésük hathatósabb Isten előtt, haláluk napja egyben mennyei születésnapjuk, sírjuknál eucharisztikus (hálaadó) áldozatot mutattak be és szenvedésük történetét felolvasták és tovább mesélték másoknak.

A római államvallás üzlettrontóiból így váltak ők Krisztus hiteles vér-tanúivá!

Tanúságtevők emlékezete

Hittel és kitartással legyőzhető a gonosz, vallja Frigyesy Ágnes, Szalézi-díjas újságíró-fotóriporter, aki a kommunista diktatúra gépezetét erdélyi és anyaországi tanúságtevők életén keresztül mutatja be.

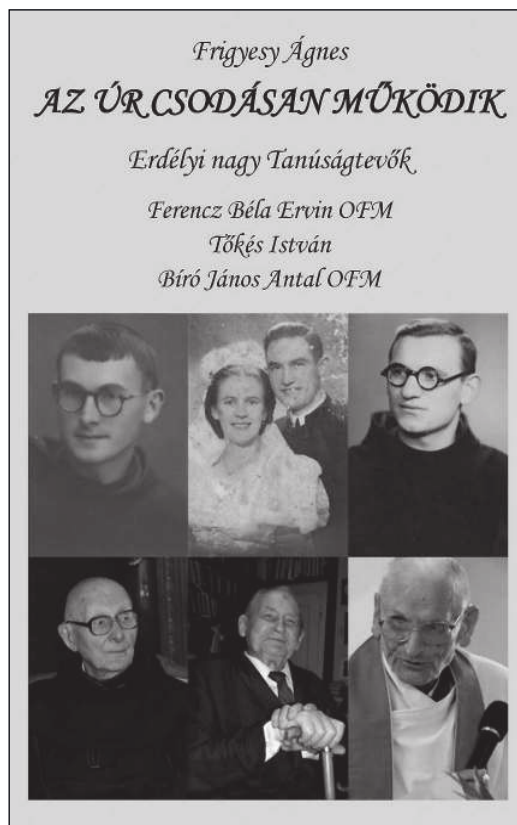
– Számos helyszínen bemutattad a Ferencz Béla Ervin, Bíró János Antal szerzetesekről és Tőkés István teológus professzorról szóló interjúkönyvedet. Fogékonyak még az emberek a nagy hatású tanúságtevőkre?

– Igen. Idestova 30 könyvbemutatót eleveníthettük fel e három kiváló papi személy életútját, többek között Csíksomlyón, Déván, Szentegyházán, Csíkszeredában, Gyulafehérváron, a papi otthonban, Budapesten és Kecskeméten, és további meghívásaim is vannak. A kötetből részleteket olvastak fel Bőjte Csaba árvái, ministráns fiatalok. Az Úr csodásan működik, sokak emlékezetében még elevenen él Tőkés István, az Erdélyi Református Egyházkerület volt püspökhelyettese, Ferencz Béla Ervin OFM, Bíró Antal János OFM. Mindhárman 2016-ban hunytak el, és mindhármuk emlékét nagy szeretet övezi, bármerre megyek.

– Mi az, ami mindhárom életútból össze-
cseng, egyfajta tanulságként a jelen számára?

– Mindannyian Isten hűséges követői voltak. A börtönben, a szenvedések és nehézségek közepette sem adták fel a reményt, hogy hittel, kitartással legyőzhető a gonosz. Hosszú és tartalmas életútjuk legyen példa rá, hogy mindig, minden körülmények között van remény! Ervin atyát, ferences szerzetest háromszor tartóztatták le a Securitate emberei, kétszer ítélték halálra, majd azt életfogytiglani börtönre változtatták. Összesen 13 évet ült Románia börtöneiben. Hitét, humorát mégis megőrizte. Papi hivatását 16 helyen gyakorolta. Márton Áron püspök szentelte pappá a következő szavakkal: „Vértanúkká szentellek titeket!” Ha nem is lett vértanú a szárhegyi ferences kolostor szerzetese, szenvedéssel teli, bátor élete a nagy tanúságtevők közé emeli őt. Tőkés István teológiai professzort Isten nagy családdal ajándékozta meg: nyolc gyermeke, 28 unokája és 13 dédunokája született. Nagy családja mellett méltón szolgált hazáját, magyar népét. Bíró János Antal ferences utolsó éveiben munkára jelentkezett Bőjte Csaba testvérnél: Nézd fiam, aranyam, ezüstöm nincs nekem, de ahány napot Isten nekem ad, azt én mind neked adom. Tudod, nekünk nem engedték a kommunis-
táknak, hogy Isten országát építsük, de te menj és építsd az otthonokat a gyermekeknek, én itt, Szászvároson helyettesítelek.

– Azóta a folytatás is megjelent, anyaországi tanúságtevőkről és az egyetlen nyugat-európai, híres magyar gimnázium kapcsán.

– A *Legyen meg a Te akaratod* című kötetemben négy anyaországi tanúságtevő életútját mutatom be: Harangozó Ferenc pápai prelátust az utcáról rabolták el egy fekete autóval és került kilenc évre a Gulágra. Mindszenty József hercegprímás édesanyjához fűződő mély kapcsolatáról külön cikkben emlékezem meg. Olofsson Placid bencés szerzetes irányt mutatott, hogyan lehetett túlélni a legdrámaibb éveket is, Balogh István tábori lelkész pedig nem engedelmességet annak a parancsnak, hogy a fogolytábor területén tilos gyóntatnia, miséznie, a halottakat egyházi szertartással temetni. Kitartó jellemének híre terjedt, és nemcsak fogolytársai, de rabtartói is tiszteletben tartották személyét. Az Úr ajándéka, hogy fiatal lányként személyesen megismerhettem őt. A kötet második része még döbbenetesebb olvasmány, hisz az egyetlen nyugat-európai, híres magyar gimnázium, a Burg Kastl-ban működő intézmény életébe pillanthatunk be, egészen különleges módon: megtapasztalhatjuk, hogyan működött a kommunista diktatúra gépezete. Hogyan figyelték meg, épültek be, próbálták meg ellehetetleníteni a híres keresztény iskola tanárait, köztük sok pap-tanárt és az ott tanuló diákokat. A kommunista Magyar Népköztársaság belügy-minisztériuma, és annak különböző politikai osztályai dossziét nyitottak a Burg Kastl-iskola figyelésére, lejárására terveket szőttek. Ügynökeiket beépítették és évtizedeken át naprakész információkat gyűjtöttek a keresztény magyar gimnázium életéről, az 1960-as évek elejétől a 80-as évek elejéig. A gimnázium szétesésében, megszűnésében is tevékenyen részt vettek. Az iskola alapítóit, igazgatóit, köztük

Harangozó Ferencet folyamatosan megfigyelés alatt tartották, ismerték a gimnázium anyagi támogatóit, létszámát, a felújítások költségeit. 1961. március 8-án a Burg Kastl bei Amberg-i magyar gimnázium lejárására, bomlasztására külön javaslatot készítettek és rendelkezésre lejárato cikkeket írtak.

– A tanítást cserélted az újságírói pályára. Nem bántad meg?

– Már fiatal újságíró-palántaként erős késztetést éreztem arra, hogy a keresztény, értelmiségi családnak tönkretett életútjairól egyszer majd írassak. Nagyszüleim, szüleim hátratétele szenvedtek életükben, a kommunizmusban, az ő és más üldözött sorsok bemutatása mindig a terveim között szerepelt. Mert a múlt tisztelete és tudása nélkül nem építhetünk jövőt. A meg nem született „gyermekemet” próbálok megtalálni és segíteni Bőjte Csaba otthonaiban.

– Évek óta ott vagy a Székely gyors – Csíksomlyó expressz zárandokvonat szervezői között. Milyen léleképítő szépségei vannak az ünnephez kapcsolódó Erdély-járásnak?

– Évenkénti lelki feltöltődést jelent. Immár tizenegyedik éve kísérem krónikásként a vonaton utazó zárandokokat. Idén ötödik alkalommal gyűjtünk adományt a nehéz sorsú erdélyi gyermekeknek, s ez számomra külön öröm, hisz a családom minden vagyonát elkobozták az ötvenes években a kommunista diktatúra pribékei. Én még akkor nem éltem, de sokat hallottam arról szüleimtől, nagyszüleimtől, milyen X-es családban (származási kategorizálás az államhatalom részéről. Megj: a szerző), fizikai munkásként, szegényen élni. Családi örökségként persze azt is tudom, milyen lehetett úrilányként Nagyanyámnak jólétben, nagycsaládban, biztonságban felnőni, akár Felvidéken, Gömör megyében, akár Temesvár mellett, ahol apai Nagyapám született.

– Mi foglalkoztat mostanság?

– 25 éves a Dévai Szent Ferenc Alapítvány. Bőjte Csabát 17 éve ismertem meg, 2001-ben, egy interjú kapcsán, amikor még gyermekmentő misszióját nem vagy alig ismertük. Azóta sok fotót, tudósítást, beszámolót írtam nemzetmentő munkájáról. Tizenhét éves munkám „virágait” szeretném egy kötetbe kötni. Hamarosan készül a *Képes imafüzet* is, amit a zárandokok ajándékba kapnak pünkösdkor, Balog Zoltán miniszter úr egyedi támogatásának köszönhetően. Jövőre szeretném megírni a Nagyszüleim példát mutató sorsát, aztán Tőkés István bátyám bízott rám egy szép, de komoly munkát. Azt sem szeretném feledni...

Ausztrália álomidőben

Házon belül az emberek a tradícióik szerint viselkednek, de a nagy közösségben alkalmazkodnak egymáshoz, mondja Kormányos Csilla Ildikó, szabadúszó festő, író a kontinens sokszínűségéről.

– Ausztrália, mondhatni a távolság színóimája. A mindennapokra nem hat ez nyomasztólag vagy az internet korában az már nem tényező?

– Nyolc évvel ezelőtt érkeztem ide, 16 ezer km-re az otthonomtól és akkor, frissen ez még nyomasztó volt. Nagyon is. Nem szaladhattam haza, ha valami bajom volt és egyáltalán senkire nem számíthattam a férjemen kívül. A távolság sok mindenre megtanítja az embert. Türelemre, alázatára és mindenekelőtt arra, hogy bármi történjen is, megálljon a talpán. Az internet persze nagyon sokat segített a kezdeti nehézségek áthidalásában. Sőt, nélküle itt sem lennék, hiszen a férjemet is az interneten keresztül ismertem meg. A szüleimet heti kétszer hívom skype-on. Ma már elképzelhetetlen a világ a technika használata nélkül. Főleg, ha az ember ilyen messze kerül az otthonától.

– Egy magyarországi kisvárosból érkezél, hogy sikerült a beilleszkedés az idegen kultúrába?

– Szerettem fölfedezni a különbségeket és a különbségek mögött rejlő azonosságokat is. Pár napja voltam egy helyi művészek számára szervezett ismerkedési esten. Ott találkoztam egy afrikai lánnyal, aki csodás ékszereket készít, egy iraki lánnyal, aki fest és egy angol férfival, aki ír. Amikor rájössz, hogy mi a közös benned és abban a másik emberben, már egyáltalán nem fontos sem a bőre színe, sem az, hogy milyen ruhát visel. Az idegen kultúráról szólva egyébként meg kell említeni ennek a földrésznek az őslakosait is. Ők az aboriginálok. Az ő negyvenezer éves kultúrájuk ma a föld legrégebbi élő kultúrájának számít. Volt szerencsém hallani zenéjüket, látni a táncukat és ősi motívumaikat, ábrázolásmódjukat. Az idegen kultúra engem szó szerint lenyűgöz. Különben ez a szó, hogy idegen, nagyon furcsa annak, aki multikulturális országban él. Inkább mondjuk azt, hogy másmilyen, mint azt, hogy idegen.

– Ausztrália is egy amerikaihoz hasonló olvasztótégely, a sokszínűség kultúrája vagy egészen más?

– Ausztrália a föld legsokszínűbb földrésze. Itt él a legtöbb nemzet együtt és ezek a nemzetek több mint kétszáz nyelven beszélnek. A mi utcánkban van például maláj, horvát, olasz, indiai, afrikai, arab és persze magyar is, meg még akikről fogalmam sincs, hogy honnan valók. És ez csak egyetlen utca. Házon belül és a saját közösségükben ezek az emberek a tradícióik szerint viselkednek, de a

ÖNKÉNTESKÉNT A KÖNYVTÁRBAN

nagy közösségben alkalmazkodnak egymáshoz. Szeretem a sokszínűséget, mind a kultúrák szempontjából, mind a festővászon is.

– Magyarországon egy idősek otthonában dolgoztál. Odaát sikerült-e megtalálnod azt a napi szintű, alkotó elfoglaltságot, ami kiteljesíti az életedet?

– Eleinte nagyon nehezen találtam a helyemet. Szerencsére az alkotás sokat segített. Főleg festettem és nagyon sokat fotóztam. A tájat, növényeket, állatokat és mindent, ami lenyűgözött. Egy évvel az ideérkezésem után elkezdtem aktívan angolt tanulni. A következő évben már tanársegédi kurzusra jártam. Aztán elkezdtem önkénteskedni. Voltam könyvtárban, segítettem a gyerekprogramok szervezésében és lebonyolításában. Egy iskolában vezettem kreatív foglalkozást, majd ugyancsak egy iskolában fölkeretek egy kinti fal megfestésére, ahová tizennyolc ausztrál állatot festettem föl teljesen egyedül. Később egy idősek klubjában is kreatív foglalkozást tartottam. Több dolog is ösztönzött, hogy vállaljam ezeket. Hasznosan akartam tölteni az időmet, gyakorolni a nyelvet, megismerni az embereket, szokásokat, és, mert szeretek alkotni. Kerestem a kapcsolatot a magyar közösségekkel is. Időnként elmentünk magyar klubokba, az egyik helyen sikerült szólóénekesként érvényesülnöm. Immár négy éve részt veszek a klub rendezvényein és énekelek, verset mondok, táncolok, vagy éppen rövid színdarabban veszek részt. Emellett persze festek is, az alkotásaimat évente kiállításokon mutatom be. A hagyományos magyar népi motívumokat, ábrázolásokat ötvözöm az aboriginálok által közkedveltté vált pontfestéssel. Ennek az új stílusnak az

összefonódva nevet adtam. Egy ilyen képpel nyertem díjat 2016-ban, *Matyó virágok álmokkal övezve* címmel. Az álmoknak ebben az esetben az a jelentősége, hogy az aboriginálok szerint a kor, amiben élünk, az az Álomidő. De az ének és a festés mellett írni is nagyon szeretek. Számtalan verset, mesét, színdarabot, novellát írtam eddig. 2006-ban, még Magyarországon megjelent egy verseskötetem és kiadásra vár az első regényem, melynek címe: *Gyere velem*.

– Az életed nagyot változott, de vajon a gondolkodásod, mentalitásod is más lett, mióta Ausztráliában élsz?

– Minden bizonnyal változtam. Ez egyszerűen elkerülhetetlen, hiszen alkalmazkodnom kellett egy új környezethez, sőt meg kellett benne erősödnöm, hogy talpon tudjak maradni a szeretteimtől távol. Céltudatosabb lettem, határozottabb és már tűzön-vízen át el akarom érní, amit eltervezek. Ebben persze lehet, hogy a koromnak is szerepe van, hiszen gyorsan telik az idő és nincs mire várnom, ha valamit el akarok érní. Abba, hogy megteszek mindent, beletartozik az is, hogy az otthon szerzett felsőfokú végzettségemet itt fölvaltottam a magánházak takarításával. Nem volt könnyű ez a pálfordulás. Nem azért, mintha lenézném a takarítási munkát, hanem mert éveken át tanultam, de nem tudom hasznosítani a tanulmányaimat. Ennek elfogadásában a kellő alázat segíthetett, mint ahogy más nehézségek elfogadásában is.

– A magyar közösség napi szinten tartja egymással a kapcsolatot vagy csak a nagyobb ünnepeken, összejöveteleken találkoztok?

– Errefelé nagyok a távolságok. Legkedvesebb barátnőm másfél órás autóútra lakik tőlünk. A munkába három órát vonatozok. Persze telefonon tartjuk a kapcsolatot és egy-egy programra készülve, a próbákon többször is találkozunk. De vannak más találkozási lehetőségek is. Melbourne-ben két évente rendezik meg a Hungarofest-et, kirakodóvássárral, kulturális műsorokkal. Van magyar iskola és lehet érettségizni is magyarul. Már egészen kicsi kortól foglalkoznak a gyerekekkel, hogy gyakorolják az anyanyelvet, megismerjék a hagyományokat, ápolják a kultúrát. Vannak tánccsoportok, zenekarok, énekesek. Van cserkészlet is. Az egyház rendszeresen szervez kirándulásokat, különböző rendezvényeket a kisgyerekes családoknak. Van magyar idősek otthona. Vannak vásárok, főzőversenyek. Vannak facebook-oldalak is, ahol itt élő magyarok mindent kivesézhetnek egymás között. Sőt, magyar ki kicsoda is létezik, ahol a fogorvostól az ügyvédig, az építésztlől a kozmetikusig bárki megtalálható.

Játékfüggőség

A szerencsejáték olyan játékforma, amelynek során pénzben vagy más értéktárgyban kifejezett tétet tesznek egy bizonytalan kimenetelű esemény végeredményére. A játék célja az esemény kimenetelének eltalálása és további pénz nyérése.

Igaz, hogy napjainkban a szerencsejátékok megszervezése általában állami monopólium és a pénzügyminisztérium illetve az adóhatóság felügyelete alatt működhetnek. Külön adót vetnek ki a szerencsejátékokra. Ez a pénzszerzési forma mégis hatalmas gazdasági tevékenységgé nőtte ki magát. Különösen az online szerencsejáték megjelenését követően nőtt óriásit mint nemzetközi gazdasági tevékenység.

Érdekességként említem, hogy becslések szerint 2009-ben 335 milliárd dollárt költöttek el az online játékosok. Ez az összeg az ezt követő években csak nőtt.

A szerencsejáték a legősibb játékformák közé tartoznak. A rulett, vagy a huszonegy európai „fejlesztés”. De a kenó például egy ősi kínai lottójáték gyermeke. A szerencsejátékokat a keresztényen, a muzulmán vagy a zsidó vallás általában megtúrta, illetve egyes esetekben megtiltotta.

A szerencsejátékokra jellemző, hogy az ember a nagyobb nyereség érdekében igyekezett egyre biztosabbra menni, azaz egyre kevesebbet bízni a vakszerencsére. Különösen a sportfogadásokra igaz, hogy nem feltétlenül a kedvencekre tesznek nagyobb tétet, hanem az eredményeik alapján nagyobb eséllyel rendelkezőkre. Persze, a sportfogadásoknál a minél valószínűtlenebb eredményre fizetnek a legtöbbet. De napjainkban már lehet fogadni különböző politikai események végkimenetelére, vagy akár híres személyek gyerekeinek a nevére is. A témáknak és a lehetőségeknek gyakorlatilag csak a képzelet szab határt.

Az emberek többsége pusztán csak kikapcsolódásból, szórakozásból űzi a szerencsejátékokat. De vannak a hivatásos szerencsejátékosok, akik ebből igyekeznek biztosítani a megélhetésüket. Ezek az úgynevezett hazárdőrök.

Van a szerencsejátékok űzésének egy sötétebb oldala is. Mint minden olyan tevékenység, mely az agyban kémiai reakciókat indít el, így a szerencsejátékok is, függőséget okozhatnak. A nagy nyereség kecsegtetése, a játék folyamán fellépő izgalmi állapot olyan önmegerősítő folyamatokat indíthat el, amelyek a veszteségek és sorozatos kudarcok ellenére folyamatos játékra csábítják az embert.

Hatalmas összegek tűnnek el a különböző tétet során, és mégis egyre többen költenek erre. A szerencsejátékok által maga a játékos ritkán nyer nagyot. Leginkább a bank az, ami a nagy pénzeket bezsebeli. A játéko-

sokat a nagy nyereség ösztönzi, hogy egyszer bejön a tipp. Úgy gondolják, hogy elég, ha csak egyszer besegít a „szerencse”, és egy életre minden megváltozhat. Persze, többnyire marad a remény, sőt a vágyakozás és az egyre növekvő adósság halmazok, melyeket egy-egy szerencsejáték-függő görget maga előtt. Talán ismerünk is olyan embereket, családokat, akiknek az élete e miatt futott vagy fut zátonyra. A szerencsejáték-függőség lehet enyhe, de lehet nagyon súlyos is. Olyan, amikor már az ember elveszti egész vagyonát, családját, és azt sem fogja fel igazán.

A játékfüggőség kényszeres, az egész életmódot átalakító folyamat. Amikor a személy játszik, megszűnik a világ számára. Így a játékfüggőség lehet menekülés is, valamilyen nehézségnek a következménye, ami elől menekül az illető. A játék tehát a játékos problémáinak látszólagos megszűnését jelenti. Így ez a függőség is lehet valamilyen traumára, sokra adott válasz is. Érdeemes megvizsgálni a függő életét, életkörülményeit. A játékfüggőségnek van két formája. Az egyik a számítógépes játékfüggő. Az ő élete is megváltozik. Elzárkózik a külvilágtól. Életrendje felborul, tanulmányi eredményei rohamosan elromlanak, vagy adott esetben zuhan a munkahelyi teljesítménye. Súlyos probléma lehet ez különösen a fiatalok körében. A számítógépes játékok meghatározhatják, ugyanakkor elronthatják egész életüket. Egyes amerikai felmérések szerint a 8-18 éves fiatalok 8 százaléka már patológiásan számítógépes játékfüggő. Mi a helyzet az állandóan az okostelefonon „csüngő” és egyre csak butuló fiainkkal és leányainkkal? Ez a kérdés is megér egy misét.

A másik típus a szerencsejáték-függő. A vagyon és család elvesztésén keresztül egészen a bűnözésig is elmehet az ebben szenvedő egyén. Névtelen játékfüggő maga mondja, hogy nem tud tőle szabadulni. Nagyobb és egyre nagyobb tétet játszik, vagy egyszerűen sportfogadásokat köt, és már mindenét

elvesztette, mégis játszani akar. Csak a pénz és a tét jár a fejében, ezek körül forog az egész élete. Ha nagy ritkán nyer, akkor ő a világ legboldogabb embere, és „elhatározza, hogy nem játszik többé”. Aztán eltelik néhány nap, és már megint a fogadásokon és a tétéken jár az esze, és kezdődik minden előről. Ha veszít, többnyire persze, hogy veszít, akkor egyre szomorúbb, depressziós lesz. Több esetben még az öngyilkosság gondolata is foglalkoztatja. Úgy érzi, hogy szenvedélyéből nincs menekvés. Ugyanakkor nem mer segítséget kérni. Szégyelli szenvedélyét, bár egyre nehezebb, mégis titkolni próbálja gondjait. Legtöbb esetben csak a kirívó esetek kerülnek orvos elé.

Miért és hogyan alakulhat ki a játékfüggőség? Ez többféle okkal magyarázható. Stressz hatások előzhetik meg, és az egyén a játékban igyekszik levezetni a benne összegyűlt feszültséget. De lehet ez valamilyen szinten genetikailag is meghatározott, illetve szerepet játszhat a kialakulásában az, ha volt már a családban valamilyen függőségben szenvedő ember.

A játékfüggőségre nincs gyógyszeres kezelés. Tanácsos szakemberhez fordulni, mert leginkább a viselkedésterápia segíthet. A leszokás, a siker a legtöbb esetben csak átmeneti állapot. Sokkal többet jelent a hasonló gondokkal küzdőkkel való rendszeres beszélgetés, az ellenállással kapcsolatos tapasztalatcsere.

Tény, hogy mivel nem kémiai függőséggel állunk szemben, nem beszélhetünk teljes gyógyulásról. A tevékenység elhagyása, más életforma kialakítása lehet egyfajta gyógyulás, de a visszaesés veszélye nagy kockázat. Ezért is fontos, hogy az ezzel a gonddal küzdő ember közelében élők különösen figyeljenek a viselkedésére és az abban beállt változásokra, hogy időben segíthessenek a jó úton maradni.

Hittől függő

Figyelemfelkeltő egy írás címe: „61 lopott milliót bukott egyetlen fogadáson a játékfüggő pénzzállító.” A 61 milliót forintban kell számolnunk és a hír három éves történet. Mégis elgondolkodtató.

És most a pénztől is elvonatkoztatva, gondoljuk csak, mi mindenre rá tudja venni az embert a maga függősége. Mennyire átalakít és meghatároz. Mennyire megváltoztat, bezár. Vezet, irányít. Vagy éppenséggel „kinyit”. Egyáltalán nem mindegy, mitől függők. Mert a függés azt jelenti, hogy ez tart, és ha már nem tart, akkor „leesek”. Meddig tart, mi „fölé tart”, és ha már nincs, akkor mibe esek bele?

Nagyon is aktuális gondolatnak tartom a következőt. Szerintem az olvasó is észleli az alábbiakat. Képzeljük magunk elé gyermekeinket és fiataljainkat. A buszon és villamoson, távolsági járatokon és csak a szomszédig sétálás útvonalán is mi az, amit egyre gyakrabban látunk a kezükben? Az okostelefon. Csak félszavas válaszok, ha egyáltalán válaszol, mert beszélgetés, autózás, sétálás, kirándulás, evés... élet közben is ezzel, a sokak szerint áldott jószággal mossák ki agyukat múltjuktól és hígítják jelenüket, jövőjüket egyaránt. Arról már beszélni sem merek, amikor a 3-4 éves gyerekek kezében is virít ez az „okosság”, és valahogyan teljesen megbabonázza őket. Közvetlen környezetemben azt veszem észre, hogy már ez az ártalmatlannak tűnő praktikus tárgy is függőséget okoz. Persze, talán rövidtávon sokkal egyszerűbbnek tűnik a gyereket a telefonra bízni, hiszen órák után is ugyanott van, mert, hogy el nem mozdulna mellőle, az is biztos. De hosszú távon mindent elront, amit el lehet rontani a kicsik-nagyok emberi életének fejlődésében.

Mielőtt még bárki is gyorsan levonná a következtetést és ítéletet mondana felettem is, hamar kijelentem, hogy nekem is van okostelefonom. Sőt, naponta használom a mindennapi életemben: a munkához (sok mindenben megkönnyíti a munkát és megszabadít felesleges „körök futásától”). A családi emlékek megörökítéséhez is ezt használom, vagy a távolban élőkkel ez által is tartom a kapcsolatot, illetve adok és veszek ennek segítségével. De adott esetben időt spórolok, amikor általa gyors információhoz jutok, vagy úti célomhoz navigál. Szóval első szóra, talán nehezebb is lenne az életem nélküle, mert mintha praktikus tulajdonságaival szabadabbá tette.

Nem kell a vezetékes készülék mellett időznöm, ha hívást várok – szinte bárhol, bármikor elérhető vagyok és másokat is elérhetek. Érdekes, hogy ugyanezen érvek miatt, teljesen leköt. De sokkal jobban esik, ha nincs velem, ha nem kell figyelnem a csöregésre, pityegésre – hívására és irányítására.

Sokakon viszont azt tapasztalom, hogy nem szeretnék, de talán nem is tudnának nyugodtan élni okostelefonjuk nélkül. De legjobban az gondolkodtat el, sőt dühít, amikor a kicsi gyerekek szinte megvadultan ragaszkodnak egy-egy ilyen eszközhöz. Rajtuk még egészen nyersen és egyértelműen látszik, hogy mennyire „bolonddá” tudja tenni az embert ez a természetellenes ragaszkodás.

Egy tudományos vizsgálat szerint, melyet az Észak-Amerikai Radiológusok Társaságának éves találkozóján közöltek neves koreai tudósok, elgondolkodtató tényekről számolt be. Az amerikai PRC (Pew Research Center) közvélemény-kutatása szerint az amerikaiak 46 százaléka úgy érzi, hogy nem tudna élni az okostelefonja nélkül. Hazánkban, tudomásom szerint, nincs ilyen felmérés, de egyértelmű, hogy itt is jelentős a hasonlóan vélekedők száma. Az említett kutatás megállapítja, hogy az okostelefon- és internetfüggőség negatív irányú változásokat okoz az emberi agyban. A vizsgálat szerint az okostelefon-függőségben szenvedő tinédzserek életében gyakrabban jelentkezik a depresszió, szorongás, idegesség, alvászavar, mint azok-

cebook-omat...” Hogyan küzdhetünk ellene? Mert ez a jelenség természetellenes életmódot eredményez a függők, de a függők környezetében lévők életében is. Ezek az eszközök az „állandó zavarás” megtestesítői. Mindig a közelünkben akarnak lenni, és esélyt sem akarnak adni arra, hogy nélkülözzük őket.

Nem kell feltétlenül eldobnunk ezen eszközünket, de fontos, hogy valamiképp moderáljuk annak használatát, illetve jelenlétét az életünkben. Első fontos lépés, hogy tudatosan használjuk. Mielőtt csak úgy ellenőriznénk, gondoljuk végig, hogy miért is akarunk rá nézni: unalom, egyedüllét, idegesség miatt? Biztosan akad más is, amivel hasznosabban elfoglalhatnánk magunkat és csillapíthatnánk a felsorolt érzéseket. Fontos megszabni, hogy mikor használjuk és mikor nem a telefonunkat. Nem kell minden hívásra és üzenetre azonnal válaszolni! Reggel és este, a családdal töltött időszakban, a kikapcsolódás alkalmával nincs szükségünk a telefonra.

Fontos tudatosítani, hogy azt a készüléket is, mint az összes többet, ki is lehet kapcsolni, sőt ki kell kapcsolnunk! Ha így sikerül határokat szabnunk magunknak, és azokat

nál, akiknek nem függenek az okostelefon használatától. Persze, hivatalosan még nem is igazán lehet okostelefon- vagy internetfüggőségről beszélni, mert ezek a fogalmak még nem szerepelnek a tudományos világban.

„Bevallom, túlságosan gyakran használom az okostelefonomat. És minél gyakrabban használom, annál gyakrabban tör rám a kényszer, hogy azonnal ellenőriznem kell, mi újság vele. Bárhol és bármikor. A fogorvosi rendelőben. Az iskolából hazafelé. Amikor dolgozom. Amikor várok a buszra. Sőt, még reggeli közben is! Gyakran máris azon kapom magam, hogy a kezemben van és feloldottam a képernyő zárját, pedig még nem is tudom, hogy mire szeretnék rákeresni. Néha pedig csak kényszeresen kutatok, valami újdonság után – megnézem az e-mail-jeimet, beleolvasok a kedvenc blogomba, a naptáramat nézem, Fa-

be is tartjuk, megtapasztaljuk a felszabadulás érzését. Másképpen állunk majd életünk minden percéhez.

Végül pedig gondoljunk bele, hogy mi lenne, ha Krisztus tanítása, szava annyira határozná meg az életünket, mint az okostelefonunk? Ha annyira lesnénk a szavát, véleményét, mint amennyire az érkező üzenetek pityegése olvasásra késztet. Mi lenne, ha unalomban, magányosságban, idegességben és feszültségben nem a telefon után nyúlnánk, hanem imára kulcsolnánk kezeinket?! Nem akarok sablonos lenni, de miért is ne szoknánk le a telefonfüggésünkről Krisztusra hangolódással, és ha még nem vagyunk függők, miért ne lehetnénk az Igazi Szólótól függő emberek?!

Együtt haladunk az úton

Véget ért a nagykárolyi egyházmegye presbiterei számára Ákoson tartott képzéssorozat. A presbiterek öt alkalommal hallgathatták meg a Sárospataki Református Teológiai Akadémia (SRTA) oktatóinak előadásait. A képzést záró istentiszteletre Nagykárolyban került sor.

Az ünnepi istentiszteleten Pásztor Gyula akadémiai lelkipásztor (SRTA) a Mózes második könyvének huszonötödik része alapján prédikált. Arra biztatott, hogy legyen egy-egy elhangzó igevers vagy szó lámpa és mécses számunkra, melyek világosságot mutatnak azokban a döntéshelyzetekben és kérdésekben, amelyek foglalkoztatnak minket.

Az igehirdetést követően Pásztor Gyula felolvasta azoknak a névsorát, akik részt vettek a Sárospataki Református Teológiai Akadémia által szervezett presbiteri és gyülekezeti-munkás népfőiskolán.

A képzésen résztvevő presbiterek egy-egy emléklapot kaptak ajándékba. A megjelent presbitereket köszöntötte dr. Füst-Molnár

Szilveszter rektor (SRTA), Almási Csaba, a Nagykárolyi Református Egyházmegye Presbiteri Szövetségének elnöke és Tolnay István, a Nagykárolyi Református Egyházmegye esperese. Almási Csaba örömet fejezte ki, hogy közel százan vettek részt ezen a képzésen. Elsősorban Istennek adott hálát, hogy megindította a presbiterek szívét és segítette is őket abban, hogy alkalomról alkalomra el-

mehessenek az előadásokat meghallgatni. A lexikális ismeretek elsajátítása mellett fontosnak tartotta azt, hogy feleletet kaptak a presbiterek arra, hogy hol a helyük az egyházban.

A tartalmas és közösségformáló képzést követően megállapodás született arról, hogy rövidesen a presbiterek látogatnak majd el egy csoportos kirándulás során Sárospatakra. Az ünnepség szeretetvendégséggel ért véget.

Ünnep Domahidán

Kettős ünnepre gyűltek össze a domahidiai március 18-án: beiktatták tisztségébe Bencze-Kádár Bertold református lelkipásztort, és sor került a felújított világháborús emlékmű átadására.

Az ünnepi istentiszteleten Csűry István püspök hirdette Isten igéjét a Zsolt 51,17-20 igeszakasz alapján. Szól ez a zsoltár az egyénhez, hogy nézzen az Úrra. Istenre, aki nemcsak annyit mond el, hogy megbocsáttattak vétkeink, hanem elmondja azt, hogy induljunk tovább, mert Ő nagy feladatokat bíz reánk. Szól ez a zsoltár a közösségekhez is. Megmutatja azt az erőforrást, amivel egyaránt hűséggel és reménységgel tud tovább menni egyén és közösség. Tolnay István esperes beiktató be-

szédében meghatóan beszélt azokról a közös emlékekről, melyek őt a lelkipásztorhoz kötik, hiszen annak idején ő konfirmáltatta és kísérte végig útját a lelkészi pálya választásáig. Ahogy az minden lelkészbeiktatáson lenni szokott, Bibliát, a templom kulcsát és pecsétjét adta át neki, s ezek mellett szívére helyezte, hogy lelkipásztori szolgálatai során hűséggel védje édes anyanyelvét, ápolja a magyar identitást közössége életében, és adja tovább a következő generációknak mindezt.

Bencze-Kádár Bertold szolgálatába iktatott lelkipásztor a Józsa 24,14-15 igeszakasz alapján szól az ünneplő gyülekezethez. Az Egyiptomból való szabadulás után Józsué vezetésével a nép meg kellett küzdjön Isten mellett, aki eddig is vezette őket. Küzdeni kell a megmaradásért,

amit hatékonyan közösségben tehet az ember. „A gyülekezeti közösség megmaradása és jövője is csak akkor biztosított, ha alkalomról alkalomra jelen vannak a hívek a templomban, ahol megtapasztalhatják az összetartozás élményét” – fogalmazott a lelkipásztor.

Az ünnepségen igei köszöntőt mondtak a meghívott református lelkipásztorok és a helybeli görög katolikus parókus lelkész. A lelkészbeiktatást követően a hívek a templom melletti parkba vonultak át, ahol Csűry István püspök és Veres Zsigmond (a domahidi egyházközség főgondnoka) leleplezték a felújított világháborús emlékművet. Korabeli feljegyzésekből kiderül, hogy az egyházközség vezetőségének jóváhagyásával 1943-ban állították fel egy országzászlót és emlékművet Domahidán. Az emlékműre vésték azoknak a hőseiknek a neveit, akik életüket áldozták hazájukért a két világháború során. „Nemcsak a hősökre való emlékezés a feladatunk, hanem az is, hogy megőrizzük az utókor számára ezt az emlékhelyet, melynél a következő nemzedékek is meghajthatják majd fejüket tiszteletük jeléül” – fogalmazott Bencze-Kádár Bertold lelkipásztor.

Az emlékműnél Vörösmarty Mihály *Szózat* című költeményét Kun Lizbet és Veres Izabella szavalták el. Az első és második világháborúban elesett hősök emlékére állított emlékmű felújítását a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatta. Az ünnepség koszorúzással és szeretetvendégséggel zárult.

Bihari diákok a Protestáns Felekezetek Országos Olimpiáján

Április 5-7. között tartották Kézdivásárhelyen a protestáns felekezetek – református, evangélikus és unitárius egyházak – országos olimpiáját, amelynek házigazdái a Református Kollégium és a Gábor Áron Szakközépiskola voltak.

Az országos tantárgyversenyre tizenhárom megyéből 122, V-XII.-es tanuló érkezett. Bihar megyét 13 tanuló képviselte, négyen a nagyváradi Lorántffy Zsuzsanna Református Gimnázium, ketten a margittai Horváth János Elméleti Líceumból, egy-egy tanuló pedig a nagyváradi Művészeti Líceumból, az érmihályfalvi Zelk Zoltán Gimnáziumból, illetve a berettyószéplaki Technológiai Líceumból.

A zsűri elnöke Püsök Sarolta egyetemi adjunktus, az oktatásügyi minisztériumot Borsos Károly László kabinetigazgató és Marineta Popa, a szaktárca finanszírozási osztályának igazgatója, az Erdélyi Református Egyházkerület és a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Gáll Sándor, illetve Szűcs Éva tanügyi tanácsos képviselte.

Az ünnepélyes megnyitóra április 5-én, csütörtök délután, a kézdivásárhelyi Vigadó színháztermében került sor. A megnyitóünnepség Kovács István sepsiszentgyörgyi unitárius lelkész áhítatával és imájával kezdődött, majd a köszöntőbeszédekkel folytatódott. A megnyitó végén a Református Kollégium Mákvirág Néptáncgyűjtése lépett színpadra és kápráztatott el bennünket virtuóz előadásával.

Pénteken, a verseny napján, áhítattal kezdtünk, majd 10 órától a résztvevők megírták dolgozatukat. Míg a diákok számot adtak tudásukról, addig a kísérő tanárokat, a meghívottakat és a bizottsági tagokat városnézésre és múzeumlátogatásra invitálták a figyelmes és végtelenül kedves házigazdák. Megismerhettük az udvartereiről messze föl-

dön híres kisváros nevezetességeit, hírességeit, történelmi múltját és jelenét. Délután pedig, míg a bizottság tagjai a dolgozatok javításával foglalkoztak, a gyermekek kirándulhattak Bálványosra és a Székelyföld egyik legvonzóbb természeti látványosságához, a legendás Szent Anna-tóhoz. A második nap táncházzal zárult a gyermekek számára.

Szombaton, április 7-én került sor a mindenki által izgatottan várt eredményhirdetésre, illetve a dolgozatok kiértékelésre. Az óvások benyújtása, megoldása és a végső eredmények kihirdetése után, 11 órától ünnepi istentiszteletre került sor a főtéri református műemléktemplomban. Igét hirdetett ft. Szegedi László, az Erdélyi Református Egyházkerület generális direktora.

Ezt követte a záróünnepség, melynek keretében a díjazottak és a résztvevők átvehették ajándékaikat és okleveleiket. Ünnepélyes, szép pillanatokban volt részünk. Nagy öröm számunkra, hogy minden gyermekünk elismerésben részesült.

Első helyezettek lettek: Kádár Anna Orsolya, VII. osztályos és Coznici Teodóra, IX.

osztályos tanulók az érmihályfalvi Zelk Zoltán Gimnáziumból, illetve a margittai Horváth János Elméleti Líceumból. Dicséretet nyertek az alábbi tanulók: Tamás-Péter Panna, V. osztályos (Lorántffy Zsuzsanna Református Gimnázium); Kánya Virág-Kata, VII. osztályos (berettyószéplaki 1. sz. Tehnológiai Líceum); Gáspár Gréta, X. osztályos (margittai Horváth János Elméleti Líceum); Petrucz Ágnes, XII. osztályos (nagyváradi Művészeti Líceum); Kócs Sándor-Róbert, X. teológia osztályos (Lorántffy Zsuzsanna Református Gimnázium).

Különdíjat kapott: Lőrincz Johanna-Rózsa X. teológia osztályos és Ferenczi Sándor-Natanael XII. teológia osztályos tanulók, mindketten a nagyváradi Lorántffy Zsuzsanna Református Gimnázium tanulói. Nagyon büszkék vagyunk rájuk!

Gratulálunk nekik valamint Baliga Andrea, Bere Zsuzsanna, Kánya Edit, Pap Anikó és Szilágyi Judit felkészítő tanároknak, egy pillanatig sem feledve, hogy semmink sincs, amit ne az Úrtól kapnánk, ezért minden sikerünkért csakis Őt illeti dicséret és hála!

BORDÁS MÁRIA, MARGITTAI FELKÉSZÍTŐ TANÁR

Körzeti presbiterképzés Misztótfaluban

„Legeltessétek Isten közöttetek levő nyáját...” Misztótfaluban Orbán István Dániel, helyi lelkipásztor az 1Pt 5, 1-4 versek magyarázatával vette kezdetét Nagybánya és környéke presbiterének kistérségi képzése.

A lelkipásztor kiemelte, hogy a presbiteri szolgálat Isten szeretetének jele, akikre rábízják a gyülekezet irányítását és hűséges szolgálatot kívánnak tőlük. Ők azok, akik az idők folyamán nemcsak életkorukban, hanem szeretetben is „véneknek” számítottak. A presbiter egyenrangú társ az egyházat szolgálókkal, hiszen bármilyen tisztséget töltenek be, az a célunk a gyülekezetben, hogy mindenki hallja Isten szavát, értse meg Isten akaratát és engedelmességen az isteni szóra. Mindezt ne kényszerből, ne nyereszgeből, ne uralkodni való vágyból tegyünk, hanem krisztusi szeretetben az Ő tanításait követve legyünk példaképei a ránk bízott nyájnak.

Lakatos Nella elnök asszony köszöntő szavai után Ecsedi Árpád, Koltó-Katalin lelkipásztora, az egyházmegye főjegyzője előadását követhettük, aki Misztótfalusi Kis Miklós életét, munkásságát ecsetelte a szép számban megjelent presbitereknek.

Misztótfalusi Kis Miklós a hely szülötte, aki Horthy István akkori lelkipásztor tanácsára tanulmányait Nagybányán a Scola Rivulinában kezdi, majd Nagyenyeden a Bethlen Gábor kollégiumban bölcsészetet és református teológiát tanul. Fogarasra kerül, tanít, lelkésznek készül, de barátja lebeszéli erről a pályáról. Erdély püspöke megbízására Amszterdamba megy, ahol az Erdély számára készülő Biblia nyomtatására kell felügyelnie. Tehetsége, szorgalma révén megtanulja a nyomdász mesterséget. Mesterének megbecsült munkatársa lesz, majd önállósítja magát és betűöntödét nyit. Megtanulja a szedést, nyomást, betűmetszést, öntést, elkészíti saját költségén az Aranyos Bibliát. Hírnévre

tesz szert, de pályája csúcsán otthagyja a békeséges, nyugodt életet, és visszatér Erdélybe, Kolozsvárra, ahol a helyi nyomda bérlője és vezetője lesz. Itthon olcsóbbá tette a magyar nyelven nyomtatott Bibliát, hogy minden ember hozzájuthasson és magyarul tudja dicsérni az Urat. Ingyen nyomtatta és adta ki az ABC-s könyvet.

Nevéhez fűződik az első magyar nyomtatott szakácskönyv kiadása is. Támadások sorozata éri, a lelkészek hitvány vasművesnek nevezik, tiltakoznak, hogy egy „közönséges nyomdászember” kéziratukba belejavítson, a *Mentség* című munkájáért az enyedi zsinat elé rendelik és a református egyház vezetőinek nyilvános megkövetésére szólítják fel, műve valamennyi példányának elégetésére és a benne foglaltak írásbeli visszavonására kötelezték. Mostoha viszonyok között, irigy, kicsinyes ellenfelek szervezett hadával körül-

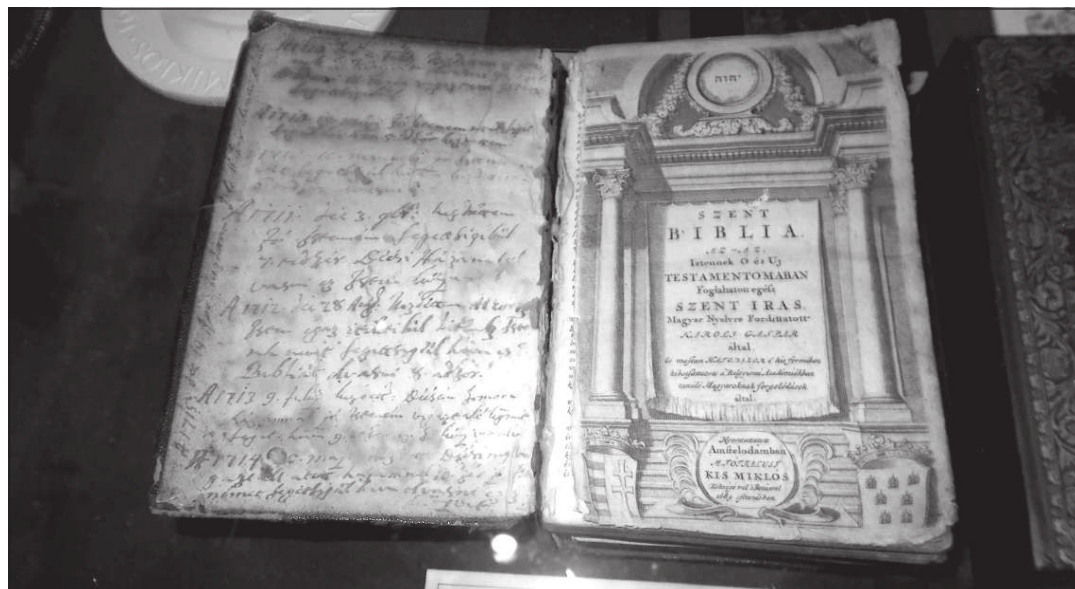
véve, a mellőztetés keserű érzésével eltelve fejezi be fiatalon tragikusra fordult életét. Szülőfaluja méltón őrzi emlékét.

Halálának 300. évében megtörtént a református egyház részéről a rehabilitációja, ennek emlékét kopjafa őrzi a templom kertjében. 1991-ben a „Misztótfalusi Kis Miklós Gyűjtemény”-nek nevezett múzeumban sok értékes nyomtatvány, kiadvány mellett ott látható Tótfalusi Aranyos Bibliájának egy példánya, amit Molnár József Károly, volt helyi lelkész egy elszegényedett erdélyi grófnőtől csekély fizetéséből havi részletre megvásárolt. 2015-ben a múzeum épülete elé került Deák Árpád alkotása, Misztótfalusi Kis Miklós, bronzból készült mellszobra. A város 2013-ban díszpolgárává avatta (post mortem). Nagybánya szülötte, Németh László, *Eklézsiamegkövetés* címmel drámát írt tragikus sorsáról, Nagybánya, a város és vidék művelődésének fellendítésére megalapította a Misztótfalusi Kis Miklós Közművelődési Egyesületet.

A képzésen résztvevő presbiterek megtekintették a múzeumot és az egyházmegye presbiteri szövetségének nevében koszorút helyeztek el a világhírű nyomdász, betűmetsző mellszobránál.

Isten áldása kísérje a helyi gyülekezetet, lelkipásztorát és presbiteriumát, akik kegyelettel őrzik lakóhelyük kiemelkedő alakjának emlékét. Köszönet és hála illeti Ecsedi Árpádot, Misztótfalu volt lelkipásztorát a színvonalas és érdekes előadásáért, múzeumvezetésért és fáradozásáért, amit a presbiterek szellemi okulásáért tett.

Isten áldását kérjük minden megjelent lelkipásztor, presbiter életére és munkájára.

89 éves a Temesvár-újkissodai gyülekezet

„Múltunk öröm, jövőnk remény...” – az idézet márványtáblába vésvé emlékeztet azokra, akiknek fontos volt, hogy a városnak ebben a részében gyülekezet legyen, és a nehézségek ellenére mindent megtettek, hogy itt Isten igéje hirdettessen, mert, ahogy Bálint Sándor tiszteletes úr mondta: „a közös cél és az egymással való találkozás örömet adott.”

A prédikáció alapigéje ez alkalommal így hangzott „És ügyeljünk egymásra, a szeretetre és jó cselekedetekre való felbuzdulás végett, El nem hagyván a magunk gyülekezetét, a miképpen szokásuk némelyeknek, hanem intvén egymást annyival inkább, mivel látjátok, hogy ama nap közelget.” (Zsid 10,24-25)

Az igehirdetés rávilágított arra, hogy mindenkinek van egy példaképe, valaki, akire felnéz, és akkor jó, ha a példaképünk maga Jézus, mert Ő az, aki nem változik, aki mindig ugyanaz és buzdít, hogy mindenki figyeljen, vigyázzon a másikra, maradjon meg bennünk a szeretet és cselekedjünk jót.

Ugyanakkor hálával tartozunk Istennek, hogy a nehéz helyzet ellenére a gyülekezet megmaradt, mindeddig megőrizte adakozó kedvét, és bár egyre kevesebben vagyunk,

mégis sikerült Istennek templomot építeni, amely Temesvár első tornyos református temploma és erre büszkék is lehetünk.

Emlékeztetőül az igehirdetés után megnézhattuk a gyülekezet egyházalapító közgyűlésének jegyzőkönyvét és annak román nyelvre lefordított hiteles másolatát, valamint a meglévő képeket az akkori nőszövetség tagjairól, konfirmandusokról, presbiterekről, gyülekezeti tagokról.

Ugyanezt az alkalmat választotta a gyülekezet arra is, hogy köszönetet mondjon Bálint Sándor tiszteletes úrnak a 25 év alatt

A NŐSZÖVETSÉG A '30-AS ÉVEKBEN

gyülekezetünkben végzett szolgálataért, megköszönve a templomépítéssel járó ügyes-bajos dolgok intézésének felvállalását és a sok gyönyörű igehirdetést, amit az évek során hallottunk, és Isten gazdag áldását kértük tiszteletes úrra és kedves családjára. Az erre az alkalomra készített díszoklevélen ez áll: „Mert akik jól szolgálnak, szép tisztességet szereznek maguknak, és sok bizodalmat a Jézus Krisztusban való hitben.” (1Tim 3,13) Ezt a választott vers is megerősítette: Túrmezei Erzsébet *Nem mondott fel nekem!* című verse hangzott el.

Ajándék is került a szavak mellé, Molnár Zoltán festőművész hegyeket és fenyőfákat ábrázoló gyönyörű festményét adhattuk át. A meglepetések itt még nem értek véget, mindenkinek jutott egy vagy akár több szeptet is abból a tortából, ami nem csak jól nézett ki, de nagyon finom is volt.

Nehéz feladat elé nézünk, hogy jövő évben a gyülekezet 90. évfordulóját is méltóan tudjuk megünnepelni. Isten áldja meg gyülekezetünket, és adja, hogy szép templomunk mindig tele legyen olyanokkal, akiknek fontos Isten dolga és fontos közösségekben lenni.

MARITY ANNA MÁRIA, GONDNOK

Az igazi szeretet szétosztja önmagát

Már hagyománnyá vált, hogy minden évben megszervezzük a szomódi és az Arad-Mosóczy-telepi református gyülekezetek találkozóját. A helyszín változó: minden évben valamelyik gyülekezet lakóhelye.

Április 27-29. között a szomódi egyházközség (Komárom-Esztergom megye, Magyarország) vállalta a vendéglátást, lelkipásztoruk, Csáki László vezetésével.

Immár második alkalommal fogadta ez a kis gyülekezet az Aradról érkező vendégeket. Pénteken indultunk el Aradról, késő délután érkezünk meg Szomódra. Az érkezést a várva várt találkozás örömteli hangulata jellemezte. Az imateremben egy kicsit megpihentünk, ahol a gyülekezet számos tagja fogadott minket, köztük számos régi ismerős. Jó volt újra látni egymást és örülni a testvéri közösségnek.

Első utunk az esztergomi Várhegy emblemikus épületéhez, a köznyelvben esztergomi bazilikaként ismert főszékesegyházhoz, Magyarország első templomához vezetett. 970 körül Géza fejedelem építtetett ezen a helyen templomot palotája mellett. Itt koronázták meg államalapító ifjú királyunkat 1000 karácsonyán a II Szilveszter pápa által küldött koronával a Szent Adalbert püspök emlékére szentelt templomban.

A bazilika első szintjén elhelyezkedő Főszékesegyházi Kincstár, művészi és művelődéstörténeti ötvös és textiltárgyak gyűjteménye. Legszébb darabjai a Suki kehely és Mátyás kálváriája. A bazilika orgonáját Ludwig Mooser salzburgi mester építette, amely a bazilika felszentelésén, 1856. augusztus 31-én szólalt meg először Liszt Ferenc jelenlétében.

A bazilikával szemben, a Dunán átívelő Mária Valéria hídon Párkányba (Szlovákia), a csendes és mégis nyüzsgő városba érkezünk. Ezután Komárom (Révkomárom) a Duna Gibraltárja következett. Az 1700-as években a dunai kereskedelem, a halászat és az aranymosás egyik központja volt. Itt építették a „bögőshajókat”, melyek leghíresebbje Jókai Mór *Az aranyember* című regényében is megjelenik.

Meglátogattuk a híres komáromi (monostori) erődöt, amely az UNESCO világörökség várományosok listáján szerepel. Az erőd 1850 és 1871 között épült, Közép-Európa legnagyobb védelmi rendszere. Élmény volt megcsodálni és végigjárni a gondosan faragott kövekből illesztett védfalakat, bástyákat, valamint a 3 km hosszú kazamata-rendszert. A szakszótár szerint a „kazamata” (casaarmata-fegyverház) földtöltéssel védett, vagy vársáncban kialakított tüzérségi állás,

mely a várórség szálláshelyéül is szolgált, de hadianyag raktárként is használhatták.

A komáromi erődök egy évszázadon át az Osztrák-Magyar Monarchia katonagenerációit szolgálták. 1945-1991 között a szovjet hadsereg Közép-Európa legnagyobb titkos lőszerraktárát rendezte be a monostori erőd falai között. A szovjet kivonuláskor több ezer vagon lőszert szállítottak el falai közül.

A komáromi kultúrpalotában megtekintettük a város neves szülötteinek Jókai Mór, Lehár Ferenc és Harmos Károly festőművész emlékkiállítását a múzeum főépületében

Vasárnap közös ünnepi istentiszteleten vettünk részt Szomód szép templomában. Igét hirdetett Sipos András, Arad-Mosóczy-telepi lelkipásztor. Az igehirdetés végén alkalomhoz illő szavaltatok és énekek hangzottak el, Sipos Ella vezetésével. Délután az aradi gyülekezet küldöttsége a baji szórványgyülekezet tagjaival találkozott.

Késő délután hálás szívvel búcsúztunk vendéglátóinktól, majd elindultunk hazafelé. Útközben sorolni sem bírtuk a rengeteg élményt, a kirándulásokat. Hálát adva Istennek az együtt eltöltött napokért, vendéglátó testvéreink szeretetét és gondoskodását ezúton is köszönjük.

KOMÁDI SÁNDOR

Testvéri levél a dimbes-dombos Szilágyságba

Első szavam a háláé és a köszöneté: Hála a mi Urunknak, megtartónknak és szabadítónknak, hogy a szép, „hepehupás” Szilágyságon, a Zilahi Egyházmegyében, Mocsolyán megtartott gondoki-presbiteri találkozónak részese és előadója, majd vasárnap a gyülekezetben igehirdető is lehettem.

Otthon éreztem magam közöttetek és nálatok, hiszen anyai őseim földje, Hadad is közel van Mocsolyához, meg feleségem édesanyjának szülőfaluja, Magyarkécs sincs hozzatok túl messze. De otthon éreztem/éreztek magam lelkipásztor párommal, dr. Békefy-Röhrig Klaudia lelkésznel azért is, mert Istenünk megtartó és munkálkodó, életörző, gyülekezetvezető kegyelmének számos lelki jelét láthattuk a kicsi, de erős mocsolyai gyülekezetben és Móré Mihály Levente lelkésztestvérem kedves családjában.

A kegyelem, az élő Jézus Krisztus Szentlélekben tapasztalható jelenvalóságát éreztük abban a testvéri közösségben, amit a vasárnapi anyák napi istentiszteleten a gyermekek műsorában, a testvéri egymásra figyelésben, a tiszteletadásban, a Lélek indította, fennhan-

gon mondott imában, Deák presbiter testvéremék családjában eltöltött asztalközösségben, szíves vendéglátásban, majd a délutáni, vetített képes előadáson, a reformáció és korunk pár, Krisztusnak átadott női követője lelki portréjának megrajzolása közben éreztünk.

Itt van Isten köztünk – templomban és parókián, családi otthonban, úton és útfélen ezt élhettük meg. Maradandó, gyönyörű lelki élmény volt! Örömmel szolgáltam köztek és Veletek együtt. Köszönöm esperes úr és missziói előadó úr rokoni és testvéri meleg

szavait, az igehirdetést, éreztem megbecsülésük és szeretetük mosolyát, szívük melegét. Köszönöm ezt is! Urunk kegyelme és áldása maradjon rajtatok.

Örültem a közel 100 presbiter-gondoki résztvevő figyelmességének és figyelmének, ami a nagy meleg és a bőséges előadás ellenére és közben is lankadatlanul megmaradt az Immanuel közösségi ház árnyékos előadóiban. 23 képből álló előadást ilyen figyelemmel követni – manapság nem 18 évesek részéről nem kis teljesítmény, ez maga Istenünk Lelkének a csodája. Áldott legyen ezért s e csodáért Urunk.

Urunk kegyelme maradjon Veletek, a szilágysági, zilahi egyházmegyei, mocsolyai hűséges magyar református népünkkel, presbiterekkel és gondnokokkal, testvéreinkkel és rokonainkkal, szolgálattévő, Krisztusnak átadott életű, odaadó szolgatársaimmal, imádkozó szívű nagyanyákkal és édesanyákkal, a szilágysági református Lóiszokkal és Eunikékkal továbbra is, testvéretek és „rokonotok” az Úrban.

DR. BÉKEFY LAJOS

Jegyzet

„Ti magatok is mint élő kövek épüljétek fel lelki házzá.” (1Pt 1,5a)

Mindenkinek – lelkésznek, presbiternek, egyházfőnöknek, diakónusnak – megvan a feladata, melyet az Úr bízott rá, és azt hűséggel, alázattal és józanul gondolkodva kell teljesítenie, az Istentől kapott hit mértéke szerint. Azt, hogy a presbiteri fogadalmukat a presbiternek méltóképpen teljesíteni tudják, alkalmasak legyenek a vállalt tisztségük betöltésére, folyamatosan képezniük kell magukat. Egyházmegyei szinten zajlanak a kistérségi képzések, de az idei évtől kezdődően a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége az egyházkerületi missziói ügyosztály munkatársainak segítségével megszervezte a kerületi presbiterképzést Nagyváradon április 6-7-én.

Ft. Csúry István püspök áhítatában a 2Kor 2,12-17 versei alapján felhívja a jelenlevő presbiternek figyelmét arra, hogy állandóan keressük az ismeretek illatát, a tudást, azokat adjuk át az otthoniaknak is, és az érjen el az emberek szívéhez. Ne csak elméletben tudjuk meg a dolgokat, hanem vigyük haza, mert ott, ahol az élet illata áradozik, eltűnik minden, ami dohos.

Tóth András szövetségi elnök köszöntésében a presbiterképzés fontosságáról és szükségességéről beszélt. Vinczéné Pálfi Judit előadótanácsos és Dénes István-Lukács generális direktor irányításával interaktív

módon megismertük a presbiteri feladatokban előforduló embertípusokat, azok reagálását a különböző problémák megoldásakor, valamint a presbiteri fogadalmatétel szövegének kulcsszavait és azok jelentéseit.

A presbiterképzés központi témája az Ószövetségi ismeret, Bölcsességirodalom, Nagypróféták, Kispróféták. Az előadó dr. Papp György, a Kolozsvári Protestáns Teológia Intézet Ó- és Újszövetségi Tanszékeinek adjunktusa, a héber és görög nyelv tanára volt.

Előadásának első részében megtudtuk, hogy a Biblia egy ókori iratgyűjtemény, egy isteni és egy emberi arccal rendelkezik, szent, ihletője Isten, Isten kijelentéseit tartalmazza, és benne Ő szól hozzánk. Héber, görög nyelven íródott, 66 könyv alkotja együtt azt a „könyvtárat”, melyet összefoglaló néven „Könyvek”-nek nevezünk, azaz Bibliának. A Biblia nem a szentek története, test és vér emberekről szól, akiket Isten felhasznált, hogy lejegyezzék a Bibliát.

A Szentírást mindig alázatos imádsággal vegyük kézbe és legyen naponként lelki táplálékunk, kenyerünk, mivel Jézus magát az „élet kenyérének” nevezte. A Biblia felosztása és a könyvek sorrendjének a bemutatása után megismertük Mózes öt könyvét, annak keletkezését. A Mózes könyve, a Tóra, a Biblia Ótestamentum részének első öt könyve, amely Mózesről származik. A Tóra a zsidók legrégebbi írásos emlékét őrzi és leírja a zsidó nép őstörténetét a világ teremtésétől Istennel kötött szövetségein keresztül Mózes közvetítése által kapott törvényekig. Az előadó kitért a tíz parancsolatra, a törvényekre, ünnepekre,

áldozatokra, amelyekről olvashatunk Mózes könyvében. Voltak kultuszélethez vonatkozó törvények, erkölcsi és polgári törvények, amelyeknek központjába áll, hogy „Szeresd felebarátodat, mint magadat! Én vagyok az Úr!” (3Móz 19,18). Beszélt a Kátéről és annak három részéről (az ember nyomorúsága, az ember megváltása, az ember hálája). A honfoglalásról és az ország felosztásáról szól Józsué könyve, aminek szerzője maga Józsué. A honfoglalás nem politikai esemény, hanem Isten tervének a megvalósulása, teológiai esemény. A Bírák könyvében benne van Isten hűsége és Isten igazságossága. A Ruth könyve egy novella, célja hogy Izráel királyát, Dávidot belehelyezze a történelembe. A Sámuel könyveit Sámuel prófétáról nevezték el és tájékoztatnak annak munkálkodásáról, leírják Izráel első királyának, Saulnak történetét, elbeszéli Dávid király trónra kerülésének és uralkodásának fontosabb eseményeit.

A képzésen elhangzottakat az adjunktus úr példákkal, bibliai idézetekkel, nyelvi kifejezések magyarázatával tette érthetővé, vonzóvá számunkra a történeteket, és sikerült megértetni velünk az Ószövetségben előforduló eseményeket. A 66 jelenlevő presbiternek tartott előadása hozzájárult lelki épülésünkhöz és szellemi fejlődésünkhöz. Július 20-21-én folytatjuk!

Köszönettel és hálával tartozunk a szervezőknek az adott lehetőségért. Isten áldása legyen további életükön és munkájukon!

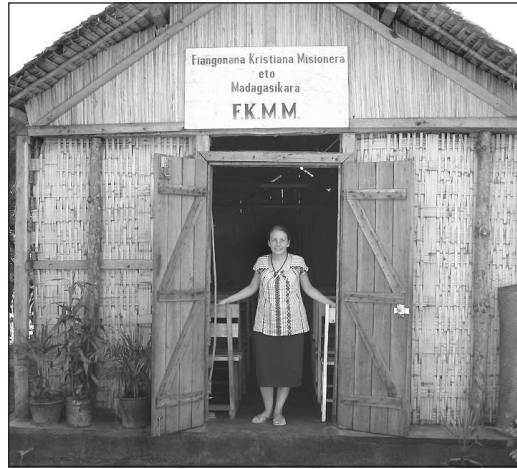
Mindezért egyedül Istené a dicsőség! Soli deo Gloria!

LAKATOS NELLA, KERÜLETI JEGYZŐ

Ismerjük meg a nagyvilág református egyházait!

Jézus Krisztus Madagaszkári Egyháza 5 millió egyháztagjával, 5800 gyülekezetével az egyik listavezető a református nagyvilágban. A 110 országban élő 223 református/presbiteri egyház közel 100 milliós felekezeti táborában élen jár 5800 gyülekezetével, mintegy 5 millió egyháztagjával, presbiteri rendszerű egyházszervezetével. A szigetországban a második legnagyobb keresztyén közösség.

Szervezeti megalapítása 1968-ban történt. A református protestáns megjelölés valójában három, történelmileg már hosszabb ideje ott létező egyházi közösség egyesüléséből alakult ki. Ezek: a Londoni Missziós Társaság, a Párizsi Evangéliumi Missziói Társaság és a Külföldi Missziós Szövetség

Baráti Társasága. A londoni missziósok már 1818-ban megjelentek a szigeten. 1820-1835 között iskolákat nyitottak meg, letették az első református templom alapkövét, s fel is építették azt. Lefordították a Bibliát malagasi nyelvre.

1861-ig nem szívesen látták a misszionáriusokat az országban, és a megtérő keresztyéneket is üldözték. Ettől az évtől kezdve viszont már türelmesebbek lettek a kormányzati szervek. 1864-ben kvékerek is jöttek a Londoni Társasághoz, ők magukat baráti egyháznak nevezték, s egyre eredményesebben dolgoztak együtt a londoniakkal

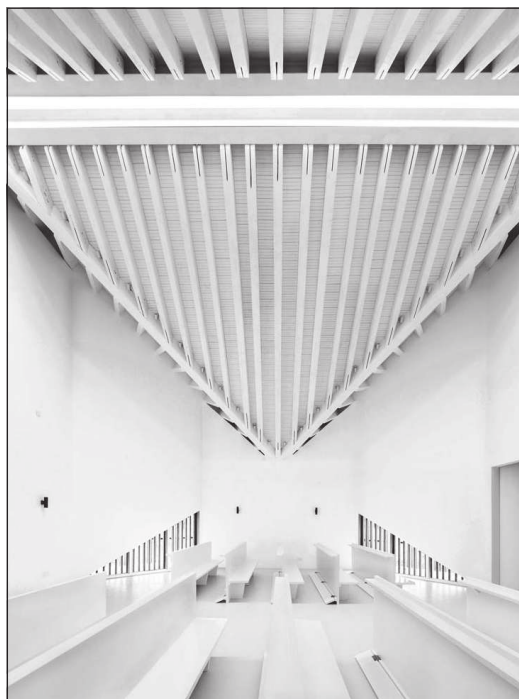
és a franciákkal is a lakosság misszionálásában. Jelenleg már 552 iskolájuk van a Magyarországnál területileg jó ötször nagyobb, lakosságát tekintve pedig több mint kétszer népesebb országban.

Érdekesség, hogy az ország 4. demokratikusan megválasztott elnöke, Marc Ravalomanana (2002-2009) a madagaszkári református országos zsinat világi elnökhelyettese volt, és szolgálatával bizonyította a kálvinizmus, a reformátusság erős társadalmi elkötelezettségét, közösségi és politikai felelősségvállalását. 2009 után erőteljes politikai feszültségek léptek fel az országba, ennek során még a református zsinati lelkészi elnököt, Lala Rasendrasahina-t is bebörtönözték a korábbi elnökkel együtt.

Mára a helyzet többnyire megnyugodott. Hitvallásai között a Heidelbergi Káté is szerepel. 35 regionális zsinatuk van, négyévente tartanak főzsinatot, generális szinódust. Lelkészeik száma meghaladja az ezret. Tagja a Református Egyházak Világközösségének és az Egyházak Világtanácsának is. A madagaszkári reformátusok fő szolgálati területei: 1.) a gyülekezetek és az evangelizáció; 2.) keresztyén nevelés és iskolák; 3.) átlátható és jól szervezett egyházi adminisztráció; 4.) egyházfejlesztés és ésszerű pénzügyek.

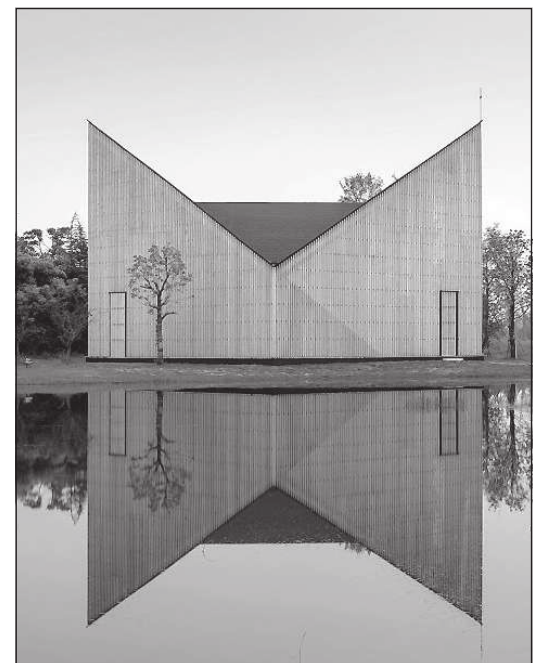
Érdekes protestáns kápolna Kínában

A dél-kelet kínai Nanjingi Egyesült Protestáns Teológiai Szemináriumot 1911-ben alapították, épületei között nem csak a gyönyörű cseresznyevirágok nyílnak, hanem állandóan nyitva áll a látogatók előtt a modern kínai protestáns templomépítészet egyik szép alkotása, a kerti kápolna.

2014 óta várja és fogadja a különleges formájú és szerkezetű, világos belső terű kerti kápolna az egyetem hallgatóit, tanárait, személyzetét és a látogatókat Isten előtti imádkozásra, istentiszteletre, ünnepi eseményekre. Mintha nádépítmény felé közelednénk a templomösvényen. Majd belépve, szétáradó világosság borítja be arcunkat és lelkünket, a mennyei tisztaság, fény, egyértelműség, egyszerűség páratlan ragyogásával, derűjével. Valójában kis méretű kápolnáról van szó, hiszen alapterülete 200 négyzetméter. A természeti környezet, a Nanjing folyó partja szépen simul hozzá a kápolna külterületéhez.

A belső tér központosított és mélységérzetet, elmélyülésre készítő vonzást ébreszt a belépőben. Mindkettő régi keresztyén építészeti hagyományon nyugszik. A központosítás a Panteonokra emlékeztet, a mélységérzet az ősi bazilikákra. A centralitást a nyolcszögű belső térkialakítás biztosítja. A tetőszerkezet felől beáradó fény kelti a mélységérzetet. A mennyezet és a padok, s a közöttük hagyott átjárók mind fából készültek, színük patyolatfehér. A belső tér minden eleme, a falak, a padozatok és a szolgálati eszközök, a pulpitus és a papi szék is ragyogó fehér festésével megnöveli, felfokozza a fehér ragyogást. Azt az érzetet kelti, mintha fenn lennénk az Úr

Jézussal a megdicsőülés hegyén, ahol Jézus arca fénylett, mint a nap, ruhája pedig fehéren ragyogott, mint a világosság.

Yao Li mesterfotós azt mondta, hogy szerinte az épületnek főleg a belső térhatása gyönyörű empirikus alátámasztása annak az Igének, amit János első levelében olvasunk: „Isten világosság és nincs benne semmi sötétség” (1Jn 1,5).

Pályázati felhívás

A Bihari Református Egyházmegyébe kebelezett 530 lelket számláló, minősített, Örvéndi Református Egyházközség pályázatot hirdet a megüresedett lelkészi állásra.

A gyülekezet besorolás szerinti fizetést, lakható 3 szobás, központi fűtéses parókiát, valamint 10 ár kertet biztosít a lelképásztornak és családjának. Az egyházközség felújításra váró templommal, és 5 ha földdel rendelkezik.

Helyben I-VIII osztályos magyar iskola működik.

A lelkészi állásra minden lelképásztor jelentkezhet, aki megfelel a törvényes rendelkezéseknek.

Jelentkezni lehet 2018. június 30-ig a Bihari Református Egyházmegye Esperesi Hivatalánál, Nagyváradon a Dimitrie Cantemir út 23 szám, D23-as tömbház, 1. ajtó alatt. Tel: 0259-426-142, 0745-374-441.

Nagyvárad, 2018. május 15.

CSÚRY ISTVÁN
püspök

Válts irányt! – MEGHÍVÓ IKE-FESZTIVÁLRA

Az Erdélyi Református Egyházkerület Ifjúsági Szövetsége (IKE) idén negyedik alkalommal szervezi meg a *Válts irányt!* IKE-Fesztivált. Az IKE-Fesztiválra 2018. augusztus 14–18. között kerül sor a Nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégiumban.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület felkérést kapott az IKE részéről, hogy támogassa mint társszervező a *Válts Irányt!* IKE-Fesztivált, és Egyházkerületünk szívesen tesz eleget ezen felkérésnek.

Az IKE-Fesztivál az erdélyi magyar keresztény fiatalok egyetlen fesztivál jellegű nyári találkozója, amelyet 2011-ben szervezett meg először az Erdélyi IKE, Szovátán. A két évente sorra kerülő fesztivál folyamatos növekedése is azt jelzi, hogy Erdélyben az ifjúságnak szüksége van a találkozásra és a megerősítésre. Hisszük azt, hogy a nagyváros és a szórványban élő magyar református fiatalok szellemi épülésében a fesztivál egy kicsi tud lenni.

Az idei fesztivál mottója: Látható, láthatatlan. A reformáció ötszázadik emlékére után a tavalyi hangulatot és lendületet kívánjuk tovább vinni a fiatalok körében. A rendezvény célja a közösségi élmény megteremtése, kiindulva a nyitó istentisztelettől,

az 1Sám 16,7b alapján, „Az ember azt nézi, ami szem előtt van, de az Úr azt nézi, ami a szívben van”, a hét folyamán több előadás különböző korosztály számára, eljutva a szombati záró alkalomhoz és közös úrvacsorázáshoz, amelynek alapja az emmausi tanítványok példázata, akik a kenyér megtörésekor ismerik fel Jézust. Az egész hetet arra érezzük ki, hogy egy látható közösségnek a tagjai vagyunk, ki-ki a maga gyülekezetében, de egy még nagyobb és néha láthatatlan közösségnek is tagjai, az Isten országának. Nagy örömeinkre szolgálna, ha jelenlétével megtisztelné és gazdagítaná egyházunk ifjúsági fesztiválját. A fesztivál programjáról, szálláslehetőségekről a www.valtsiranyt.ro oldalon informálódhat.

Erre a szép közösségi alkalomra Urunk gazdag áldását kívánva,

Üdvözlettel,

CSÚRY ISTVÁN
püspök

JOB B DOMOKOS
ifjúsági előadó tanácsos

Fricska

Az anyák napi ünnepi istentiszteleten sokan voltak a templomban. Főként asszonyok és gyermekek. A lelképásztor szép, szívhez szóló igehirdetéssel ríkatta meg az asszonyokat, utána a gyermekek adták elő kis műsorukat.

Az istentisztelet végén a lelképásztor csak úgy úszik a boldogságban a jól sikerült vasárnapi alkalom után. A templomból hazafelé menet a lelképásztor elkíséri egy ideig az

ünneplő asszonyokat és gyermekeket. A lelképásztor útja a kocsmá előtt vezet el, ahonnan nagy dalolás, hangoskodás, ordibálás hallatszik. A lelképásztor nem állja meg és belép a kocsmába.

– Mi ez, mi van itt? – kérdezi szemrehányóan az lelképásztor.

– Hát itt éppen apák napja van, tiszteletes úr! – mondják egyszerre ketten is.

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

www.facebook.com/harangszo

Szerkesztőbizottság: Békefy Lajos, Fábián Tibor, Ghitea-Szabó József-Levente, Oroszi Kálmán, Tokár Sándor, Törös Beáta, Wagner Erik. Felelős szerkesztő: Visky István. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó.

Szerkesztőség: BH-410202 Nagyvárad, Sulyok István u. 9. sz. Tel.: 0726242824, 0259435386. E-mail: harangszo.ujzag@gmail.com
Honlap: www.krek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszoujsag.wordpress.com.

Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenci Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkészi hivatalokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.